

wroclaw.pl

Szklana mapa

Przez wielu ten szlak jest jeszcze nieodkryty. Zobaczcie z nami miasto przez pryzmat „Szklanej mapy Wrocławia”.

str. 10-11

ISSN: 2719-7948

BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

NR 34 (147), 6-12.09.2023

WYDRUKOWANO NA PAPIERZE EKOLOGICZNYM

str. 19

Kto wygrał mecz?

Trasa Autobusowo-Tramwajowa otwarta

Największe komunikacyjne przedsięwzięcie w dziejach Wrocławia za 386 mln zł. Dzięki niemu Nowy Dwór nareszcie ma tramwaj.

str. 6

Ucz się gry w tenisa w szkole bezpłatnie

W Sportowej SP nr 72 przy ul. Trwałej można trenować pływanie i koszykówkę za darmo. Podobnie jak grę w tenisa – teraz na nowych kortach.

str. 13

Безпечний кредит на перше житло

Купівля першого житла є викликом для багатьох людей, в тому числі для молоді. Ми підготували програму субсидування житлових кредитів.

c. 18

BĄDŹ NA BIEŻĄCO. ZAWSZE AKTUALNE INFORMACJE NA WWW.WROCLAW.PL

Szanowni Państwo,

pozwólcie proszę, że tym razem skupię się na podziękowaniach skierowanych do Państwa.

Przede wszystkim za cierpliwość do wszelkich remontów i utrudnień, z którymi borykali się Państwo w wakacyjnym czasie, a dzięki którym możemy cieszyć się dzisiaj Wrocławiem o wiele bardziej dostępnym. Cały ten front robót sprawił, że wrześniowe i październikowe zwiększenia w natężeniu ruchu powinny być dla nas mniej odczuwalne.

Dziękuję też za gotowość do zmian, choćby tych związanych z rozkładami jazdy i nowymi trasami komunikacji publicznej. Wiem dobrze, jak trudno zmienia się przyzwyczajenia, zwłaszcza te komunikacyjne, dlatego

staraliśmy się najlepiej, jak to możliwe, dotrzeć do wszystkich Państwa z informacją o modyfikacjach, aby uniknąć zaskoczenia.

Dziękuję też za cały miniony tydzień spotkań, rozmów i uśmiechów. Wspólnie otworzyliśmy TAT, wspólnie uczestniczyliśmy w Wielkiej Wrocławskiej, wspólnie zainaugurowaliśmy rok szkolny w nowych lub odremontowanych placówkach oświatowych.

W każdym z tych miejsc, jak zawsze zresztą, starałem się zamienić choćby i dwa słowa z obecnymi tam mieszkańcami. I słyszałem bardzo wiele pięknych słów o pięknym mieście.

Wrocław – wiecie to Państwo dobrze, bo powtarzałem to niejednokrotnie – nigdy nie będzie

„zawieszany na kokardkę”. Każda oddana inwestycja będzie budziła w nas głód kolejnych, każde nowe połączenie komunikacyjne będzie rodziło pytania – słuszne skądinąd: „a kiedy zmiany na naszym osiedlu?”

Zmieniamy – wspólnie – Wrocław krok po kroku, czy adekwatniej ostatnio: przystanek po przystanku. Rozmowy pokazały mi, że wspólnie widzimy te zmiany i to, jak służą Wrocławowi. I że wspólnie – niezmennie, jak sądzę – jesteśmy z naszego Wrocławia dumni.

Jacek Sutryk
prezydent Wrocławia

POGODA

						
CZW. 7.09	PT. 8.09	SOB. 9.09	ND. 10.09	PN. 11.09	WT. 12.09	ŚR. 13.09
27°C	27°C	28°C	28°C	27°C	26°C	25°C

KARTKA Z KALENDARZA

• 8 września 1945 •

w Operze Wrocławskiej wystawiono, pierwsze przedstawienie po wojnie – „Halke” Moniuszki

• 9 września 1688 •

urodził się Michael Engler Młodszy – budowniczy organów w bazylice św. Elżbiety

• 10 września 1855 •

rozpoczęto budowę Dworca Wrocław Główny

DYNIOWE SZALEŃSTWO TUŻ-TUŻ

Niedaleko Hali Stulecia, przy ul. Wróblewskiego 9, na terenie o powierzchni ok. 10.tys. mkw. powstaje Dyniowa Farma. To miejsce pełne jesiennych rekwizytów, zabaw i zwierząt, takich jak: króliki, kury, kaczki czy kozy. Nowością w tym roku będzie dom z dyni, dyniowa zjeżdżalnia oraz ścianka farmerska. Oprócz niezliczonej liczby dyń przygotowano także słomiane ozdoby, labirynt czy tor rowerowy, drewniane kręgle i grę kółko i krzyżyk, basen z kukurydzą i... sztuczną krowę do dojenia. Na miejscu można zjeść dyniowe przysmaki (np. krem z dyni, ciasto dyniowe) i napić się dyniowej latte. Farma otwarta będzie codziennie od 16.09 do 31.10 w godz. od 10 do 18. Bilety w tygodniu kosztują – ulgowy: 25 zł, normalny: 30 zł, a w weekendy – ulgowy: 35 zł, normalny: 40 zł. Dzieci do 100 cm wzrostu oraz zwierzęta domowe wchodzą za darmo. **Więcej na stronie dyniowafarma.pl.**

Przez reformy podatkowe tracimy miliardy

Ubytek dochodów samorządów spowodowany reformami podatkowymi w 2023 r. wyniesie 30 mld zł. Rządowe rekompensaty to jedynie 13 mld zł. Skarbnicy miast Unii Metropolii Polskich 31 sierpnia we Wrocławiu zaapelowali do rządu w tej sprawie.

Redakcja

Przyczyną coraz trudniejszej sytuacji finansowej samorządów jest wysoki poziom inflacji oraz zmiany w podatku PIT wprowadzone w latach 2019–2022. Pomimo przekazywanych przez rząd środków, dochody samorządów pozostają poniżej oczekiwań. W tym roku łączny ubytek dochodów samorządów z PIT to ok. 30 mld zł. Rządowe rekompensaty wyniosą 13 mld zł.

Niemożliwe planowanie

– Jesteśmy w okresie, w którym budujemy projekty budżetów na przyszły rok. Tworzymy nowe, wieloletnie prognozy finansowe. Chcielibyśmy, by była pewna stabilizacja przepisów, na bazie której można byłoby racjonalnie te prognozy tworzyć. Niestety, 24.08 pojawił się nowy projekt ustawy o budżecie i wynika z niej, że w 2024 r. będziemy jako samorządy pozbawieni subwencji rozwojowej. Ponadto niektóre samorządy będą pozbawione dochodów z CIT w przypadku przekroczenia pewnych progów dochodowych – powiedział Krzysztof Mączkowski, przewodniczący Komisji Skarbników UMP, skarbnik Łodzi.

Aktualne dochody z PIT dla wszystkich jednostek samorządowych w 2023 r. wynoszą 51,7 mld zł. Są niższe niż w 2019 roku (55,6

Marcin Urban podczas konferencji prasowej skarbników miast Unii Metropolii Polskich we Wrocławiu

mld zł). Gdyby nie wprowadzone zmiany, mogłyby wynieść w tym roku nawet 82 mld zł.

Wrocław traci

– Problemy finansowe samorządów wynikają z antymiejskiej polityki obecnego rządu. Ubytek w dochodach samorządowych w podatku PIT szacujemy na około 30 mld zł.

We Wrocławiu od 2019 r. ten ubytek wynosi już ponad 1,7 mld zł.

Trzy rządowe subwencje: dwie już przyznane oraz plan tegorocznej, dają nam 534 mln zł. To oznacza, że Wrocław jest 1,2 mld zł na minusie – podkreślił Marcin Urban, skarbnik Wrocławia. – Dla porównania: 1,2 mld zł to równowartość trzech tras autobusowo-tramwajowych na Nowy Dwór czy budowa 20 zespołów szkolno-przedszkolnych dla 1200 dzieci każdy.

Skarbnicy apelują

Strona samorządowa przedstawiła stanowisko, w którym podkreśla, że przygotowywana na przyszły rok ustawa budżetowa spowoduje dalszą

destabilizację finansów samorządu terytorialnego. – Jako skarbnicy popieramy apel, aby ustawa o budżecie w takim kształcie nie weszła w życie – mówił Mączkowski.

Skarbnicy sprzeciwiają się nierównemu traktowaniu jednostek samorządowych i odebraniu niektórym z nich – arbitralnie wybranym – prawa do pełnego udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych wstecz za 2022 r. Pod apelem podpisali się prezesi UMP, Związku Miast Polskich, Związku Powiatów Polskich, Unii Miasteczek Polskich oraz Związku Województw RP.

781 mln zł
mniej w dochodach
Wrocławia z PIT w 2023

145 mln zł
wynosi rządowa
rekompensata w 2023

Legionella: MPWiK zwiększa dawki chloru

Legionella to bakteria powszechnie występująca w środowisku. Wywołuje ona chorobę określaną legionellozą, o której zrobiło się głośno z uwagi na zwiększoną liczbę zakażeń odnotowanych na terenie Rzeszowa i okolic. Czy we Wrocławiu mamy się czego obawiać?

Maciej Wołodko

Bakteria legionelli rozwija się w zbiornikach wodnych i w wilgotnej glebie. Laboratorium wrocławskiego MPWiK kontroluje wodę na każdym etapie produkcji – badana jest średnio co 5 min. Niezależnie od tych kontroli wewnętrznych – woda jest badana przez sanepid. – Pomimo że jako wodociąg nie mamy obowiązku badania produkowanej przez nas

wody pod kątem występowania legionelli, we Wrocławiu zleiliśmy takie badanie. Jego wynik jest negatywny – mówi Martyna Bańcerek z MPWiK Wrocław.

Wyniki badań wskazują, że bakteria legionelli rozwija się w ciepłej wodzie. Miejskie wodociągi dostarczają tylko wodę zimną. Jest ona ogrzewana w instalacjach wewnętrznych budynków, za których stan odpowiadają ich

administratorzy – informuje MPWiK Wrocław.

Mimo to, profilaktycznie zwiększone zostały dawki dezynfektorów. Pozostają one na poziomie zgodnym z rządowymi wytycznymi w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. – Dawka chloru jest w pełni bezpieczna dla człowieka – podkreśla Martyna Bańcerek.

Legionellą nie można się zarazić przez spożycie wody. Do zakażeń dochodzi wyłącznie drogą wziewną przez aerozole, czyli np. mgiełkę pary, którą możemy zaobserwować w trakcie gorącego prysznica. Ma to więc wyraźny związek z wewnętrznymi systemami wodociągowymi. Najlepsze warunki do rozwoju bakterii to woda o temperaturze wynoszącej około 38 st. C. Bakteria ginie w temperaturze powyżej 60 stopni.

Rok szkolny 2023/24 rozpoczęty

4 września 77,5 tys. uczniów wrocławskich szkół rozpoczęło nowy rok szkolny. W tym ponad 45 tys. w szkołach podstawowych i ponad 32 tys. w szkołach ponadpodstawowych. Do przedszkoli poszło 18,5 tys. dzieci. Wrocław na edukację w tym roku przeznacza ponad 2 mld zł, co stanowi ok. 33 proc. miejskich wydatków. Pieniądze z budżetu centralnego pokrywają bowiem zaledwie połowę wydatków związanych z oświatą. Miasto dołącza do rządowej subwencji nawet 1 mld zł.

Wakaty w szkołach i przedszkolach

W ubiegłym roku we Wrocławiu brakowało ok. 1 tys. nauczycieli. Szacuje się, że w tym roku będzie podobnie lub ta liczba może wzrosnąć. Ostateczne dane poznamy pod koniec września. Nie ma głównie nauczycieli przedmiotów ścisłych i zawodowych oraz nauczania przedszkolnego, wczesnoszkolnego i opiekunów świetlic – podkreśla Jarosław Delewski, dyrektor Departamentu Edukacji UMW. Kandydatów dyrektorzy szukają także wśród emerytowanych nauczycieli oraz absolwentów, po uprzedniej zgodzie kuratorium. Oferty pracy jednostki publikują na stronie wroc.city/pracuj-we-wroclawiu

Półtora rocznika w szkołach średnich

W związku z przyjęciem do szkół ponadpodstawowych „półtora rocznika”, klas 1. jest w nich więcej o 22 niż w roku ubiegłym. Dlatego w wielu wrocławskich placówkach na sale lekcyjne zaadaptowano inne pomieszczenia. Umożliwiono także uczniom realizację zajęć wychowania fizycznego poza placówką (np. na basenach, siłowniach czy miejskich obiektach sportowych). Wszystko, by zwiększyć komfort nauki i pracy zarówno dla uczniów, jak i nauczycieli.

Żłobki, przedszkola, szkoły po remoncie za 21 mln zł

Remonty sal, korytarzy, bloków żywienia, dachów czy wymiana okien, drzwi i oświetlenia – to tylko niektóre prace, jakie wykonane zostały we wrocławskich placówkach w ramach wakacyjnych remontów. Od 2019 r. na tego typu prace miasto wydało ponad 360 mln złotych. W tym roku – ponad 21 mln złotych.

Agata Zięba

W 60 wrocławskich szkołach i przedszkolach oraz we wszystkich 18 miejskich żłobkach w czasie tegorocznych wakacji prowadzone były prace, które obejmowały remonty i przebudowy pomieszczeń, dachów oraz instalacji, wymianę okien, drzwi i oświetlenia, malowanie i odświeżanie sal, a także naprawę urządzeń na placach zabaw. Prowadził je Zarząd Inwestycji Miejskich i placówki we własnym zakresie.

Gdzie remonty?

Do 1.09 ZIM zakończył remonty między innymi w:

- Przedszkolu 28, ul. Orla – wymiana instalacji gazowej,
- P 74, ul. Krzywa – rozbiórka tarasu,

Na nowy rok szkolny, oprócz 78 wyremontowanych placówek, powstały 3 nowe, w tym ZSP przy ul. Asfaltowej

- Szkole Podstawowej 23, ul. Przystankowa – wymiana okien połaciowych,
- Zespole Szkolno-Przedszkolnym 15, ul. Stanisławowska – remont kotłowni,
- Technikum nr 18, ul. Ślężna – remont dachu.

ZIM po 1.09 prowadzi jeszcze prace remontowe w:

- P 58, ul. Strzegomska – remont dachu,
- SP 4, ul. Powstańców Śląskich – przebudowa i remont boiska,
- ZSP 12, ul. Suwalska – adaptacja pomieszczeń po Radzie Osiedla i MBP,
- VIII LO, ul. Zaporoska – remont i przebudowa bloku sportowego,

- MDK ul. Kołłątaja – dostosowanie budynku do wymogów przepisów przeciwpożarowych.

Remonty prowadzone są także samodzielnie przez szkoły i przedszkola. Odbývają się np. w:

- LZN, ul. Kiełczowska – remont kotłowni gazowej,
- ZS 2, ul. Borowska – zwiększenie liczby pomieszczeń dydaktycznych,

- ZSP 19, ul. Januszowicka – wymiana opraw oświetleniowych na oświetlenie LED,
- SP 81, ul. Jastrzębia – remont toalet na potrzeby starszych klas,
- ZSZ 5, ul. Dawida – remont pracowni fryzjerskiej i pokrycia dachowego nad salą kinową,
- IX LO – przebudowa szatni i łazienek na zaplecze sali gimnastycznej, cyklinowanie podłogi w pomieszczeniu przeznaczonym na salę dydaktyczną.

Od 2019 r. na wakacyjne remonty we wrocławskich szkołach, przedszkolach i żłobkach przeznaczono ponad 360 mln zł. W tym roku – ponad 21 mln zł.

Nowe placówki

Poza remontami we wrześniu oddane do użytku zostały także nowe placówki. To na przykład Zespół Szkolno-Przedszkolny przy ul. Asfaltowej, Publiczna Szkoła Podstawowa Specto przy ul. Lubelskiej czy przedszkole przy al. Hallera.

W 2024 r. oddany do użytku zostanie także Zespół Szkolno-Przedszkolny przy ul. Cynamonowej. Poza tym, we Wrocławiu budowane są też przedszkola przez inwestorów zewnętrznych (między innymi przy ul. Rajskiej, ul. Lekcyjnej, ul. Marszowieckiej, ul. Lubelskiej i ul. Białostockiej).

Nagrody dla mobilnych, a od 7.09 DOGRYWKA

Dyrektor ZSP 21 Edyta Krajewska z nagrodami za 1. miejsce dla SP 32

Wrocławscy uczniowie śmigają do szkoły hulajnogami i rowerami. W szkołach organizowane są egzaminy na kartę rowerową. Uczniowie i nauczyciele biorą udział w dodatkowych zajęciach edukacyjnych poświęconych aktywnej mobilności, a Wrocław najbardziej aktywnych nagradza!

Agata Zięba

Poznaliśmy wyniki pilotażu konkursu na Najbardziej Mobilnie Aktywną Szkołę we Wrocławiu, który ruszył na początku roku szkolnego 2022/2023. Zgłosiło się do niego 30 wrocławskich szkół podstawowych. W piątek 1 września, podczas uroczystej inauguracji roku szkolnego, trzy najlepsze placówki otrzymały nagrody: 12, 8 i 6 tys. zł i statuetkę.

Najbardziej mobilni

Tymi szkołami okazały się SP 32 (w ZSP 21), SP 64, SP 95. Dodatkowo wyróżnienie oraz nagrodę w postaci miasteczka ruchu dro-

gowego otrzymał Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 10. – Kiedy w 2017 roku otwieraliśmy naszą szkołę, na rowerach docierała zaledwie garstka dzieci. Przyłączenie się do kampanii Rowerowy Maj sprawiło, że coraz więcej uczniów dociera jednośladami do szkoły i to przez cały rok – mówi Edyta Krajewska, dyrektor ZSP 21 przy ul. Kłodzkiej.

Kolejna edycja

– Liczymy na to, że w rozpoczynającym się właśnie roku szkolnym do udziału zgłosi się jeszcze więcej szkół. Jednym z działań, które są punktowane w ramach konkursu, jest Rowerowy Maj

DOGRYWKA, czyli nasza wrocławska odpowiedź na to, aby rok szkolny nie tylko kończyć na rowerach, jak w przypadku majowej kampanii, ale również na rowerach zaczynać. Ruszamy 7 września, a aktywne dojazdy do szkoły będą punktowane do 22 września, czyli Europejskiego Dnia Bez Samochodu – mówi Monika Kozłowska-Święconek, dyrektor Biura Zrównoważonej Mobilności UMW.

Szczegóły dotyczące zgłoszeń i zasad konkursu na Najbardziej mobilnie aktywną szkołę we Wrocławiu w roku szkolnym 2023/2024 trafią do szkół drogą e-mailową.

Jak wygrać WBO 2023? Poznaj wskazówki

Głosowanie na tegoroczne projekty we Wrocławskim Budżecie Obywatelskim odbędzie się od 22 września do 9 października. Liderzy projektów przygotowują się do niego już od dłuższego czasu. Co zrobić, żeby wygrać? Podpowiadamy.

Maciej Wołodko

Poniższe wskazówki dali nam ci, którzy zjedli na WBO zęby – liderzy zwycięskich projektów z minionych lat. Zobacz, co radzą.

Zdobądź przychylność na osiedlu

Liczy się każdy głos, a na swoim osiedlu nie jesteś anonimowy. Można to wykorzystać. Sklepy i kawiarnie, do których chodzisz, mogą powiesić twoje plakaty. Informację o WBO może przekazać mejlowo szkolna rada rodziców, podobnie jak zarządcy nieruchomości. Jeżeli na twoim osiedlu działają stowarzyszenia, fundacje, instytucje kultury – z pewnością są to dobre adresy, żeby poszukać sojuszników. Cennym wsparciem może okazać się także rada osiedla.

Poszukaj sojuszników wśród administratorów grup

Większość głosów oddawana jest w WBO przez internet. Bardzo ważne dla wyników okazują się osiedlowe grupy. Jeżeli uda ci się przekonać ich administratorów do wsparcia twojego projektu, mogą na czas głosowania zmienić swoje banery w tle. W ten sposób projekt będzie widoczny dla tysięcy osób.

Nie zapomnij o seniorach, dzieciach i obcokrajowcach

W WBO głosować mogą wszyscy mieszkańcy Wrocławia – niezależnie od wieku czy narodowości. Miejscami, gdzie zdobędziesz potrzebne głosy, mogą się stać także kluby seniora czy przyszkolne boiska.

Nie popełnij falstartu, pracuj do ostatniej godziny

W głosowaniu liczy się efekt świeżości. Wielu doświadczonych liderów projektów rozpoczyna intensywną kampanię promocyjną na 1 do 3 dni przed głosowaniem. Warto także przypominać

ADOBE STOCK (I), TOMASZ HOŁOŚC

się mieszkańcom do ostatniej chwili. W ostatnim dniu głosowania oddawanych jest naprawdę dużo głosów.

Zaangażuj w projekt więcej osób

Nie zrobisz wszystkiego sam. Dziesięć osób może działać wiele. Zbierz więc grupę, która zaangażuje się w promocję projektu razem z tobą.

Spróbuj przekonać do swojego projektu... innego lidera

Z przebiegu dotychczasowych edycji WBO wynika, że dużą liczbę głosów zdobywają projekty, w których promocję zaangażują się szkoły, rady rodziców lub ruchy miejskie. Dobrym sposobem jest również zawiązanie koalicji z innym liderem. Jeśli twój projekt jest osiedlowy, możesz promować go wspólnie z wybranym projektem ponadosiedlowym. Nie będą dla siebie konkurencją.

Spróbuj zainteresować media

Jeżeli chcesz zrealizować projekt ponadosiedlowy, zainteresuj nim lokalną prasę, radio, telewizję. Dziennikarze są otwarci na ciekawe tematy. Na stronie www.wroclaw.pl, która jest portalem gminy Wrocław (organizatora WBO), nie wolno promować

konkretnych projektów, ale pozostałe media nie mają takich ograniczeń. Przygotuj dla nich krótką informację (najlepiej wraz ze zdjęciem w dobrej rozdzielczości) i wyślij na adres redakcji. Nie zawsze się uda, ale warto spróbować.

Uściśnij jak najwięcej dłoni

Można powiedzieć, że WBO to taka kampania wyborcza. Osobisty kontakt z wyborcami może przynieść sporo głosów. Nie prze-gap okazji, by z nimi się spotkać. Zagaić, przekazać ulotkę, opowiedzieć o pomysły i o samym głosowaniu np. na osiedlowym festynie, lokalnym wydarzeniu czy nawet... pod kościołem. Pamiętaj, że takie spotkania mogą wymagać ustaleń z organizatorami lub proboszczem.

Zadbaj o kolportaż materiałów promocyjnych

Plakaty lub ulotki możesz zaprojektować samodzielnie, korzystając z bezpłatnych aplikacji, takich jak Canva, Photopea czy

Piktochart. Na stronie każdego projektu, jak co roku, będzie także dostępny generator plakatów i ulotek. Większym wyzwaniem może być jednak ich dystrybucja. Jeśli na twoim osiedlu dominuje zabudowa wielorodzinna, porozmawiaj ze spółdzielnią mieszkaniową lub zarządcą nieruchomości. Przekonaj go, że projekt jest ważny dla osiedla i najbliższej okolicy. Być może pozwoli ci umieścić plakaty na kłatkach schodowych lub zostawić ulotki.

Co zrobić, jeżeli chcesz powiesić plakat w przestrzeni miejskiej?

Lider może na własną rękę promować projekt w przestrzeni miejskiej, również na miejskich nośnikach, takich jak przystanki. Musi jednak we własnym zakresie pozyskać zgodę od ZDiUM lub innego zarządcy. Obiekty należące do urzędu miejskiego są wyjęte z tej zasady – nie można w nich wywieszać informacji promujących konkretny projekt.

➤ Więcej na www.wroclaw.pl/rozmawia/budzet-partycypacyjny

Jak zazielenić podwórko przy Nowowiejskiej?

To pytanie zadaje mieszkańcom Zarząd Zasobu Komunalnego (ZZK). Wejdźcie na stronę konsultacji: www.wroclaw.pl/rozmawia/jak-zazielenic-podworko-przy-nowowiejskiej, zapoznajcie się z projektem i wypełnijcie elektroniczny formularz. Jest aktywny do 21.09. **Spotkanie konsultacyjne:** 7.09, godz. 17.30 w Domu Edyty Stein, ul. Nowowiejska 38. **Spacer konsultacyjny i warsztat dla dzieci z podwórka:** 9 września, godz. 12, zbiórka pod Domkiem na Jesionie.

Mikrogranty 2023: to już ostatni nabór w tym roku

Mikrogranty to miejski program wsparcia oddolnych inicjatyw na osiedlach. W ostatnim w tym roku naborze pomysły można zgłaszać do 15 września na stronie www.wroclaw.pl/mikrogranty. Zwycięskie projekty otrzymają w zależności od ścieżki wsparcie finansowe od 1 do 10 tys. zł. A także pomoc w promocji i pomoc organizacyjną czy administracyjną. Czas na ich realizację będzie od października do połowy grudnia. Startować o wsparcie można w trzech ścieżkach: dla osób fizycznych i grup nieformalnych, dla młodych organizacji pozarządowych, dla nieformalnych grup młodzieżowych.

Jakie pomysły przekonają jury? Może gra miejska, warsztaty rękodzielnicze, tematyczne spacer, wspólne tańce i śpiewy albo zupełnie niestandardowe projekty, których nie było dotąd w programie. Możliwości jest wiele. Najważniejsze, by inicjatywy angażowały do wspólnego działania mieszkańców Wrocławia, były okazją do dzielenia się pasjami i udzielania sobie wsparcia.

➤ Najświeższe newsy o Mikrograntach znajdziecie zawsze na Facebooku programu www.FB.com/mikrogranty

Tramwaje linii 6 i 7 inaczej przez koncerty

W piątek 8.09 w godz. 18–21.30 i 10.09 (w niedzielę) w godz. 12–15 inaczej będą kursowały tramwaje 6 i 7, jadące z pętli Kromera lub Poświętne w kierunku centrum. Zostaną skierowane objazdem od ul. Drobnera przez Dubois, most Mieszkański, ul. Jagiełły, most Sikorskiego, pl. Jana Pawła II i ul. Ruską do Kazimierza Wielkiego z pominięciem przystanku Uniwersytet Wrocławski.

W kierunku przeciwnym tramwaje 6 pojadą objazdem od pl. Teatralnego przez ul. Teatralną, Skargi, skrzyżowanie przy pl. Dominikańskim, ul. Piaskową, most Piaskowy i mosty Młyńskie do pl. Bema z pominięciem przystanków Świdnicka (Dom Europy), Oławska, Wita Stwosza, Uniwersytecka i Dubois.

Tramwaje linii 7 jadące od strony ul. Piłsudskiego w kierunku pętli Kowale lub Poświętne zostaną skierowane objazdem od ul. Widok przez ul. Kazimierza Wielkiego, św. Mikołaja, pl. Jana Pawła II, most Sikorskiego, ul. Jagiełły, most Mieszkański i ul. Dubois do ul. Drobnera z pominięciem przystanków Oławska, Wita Stwosza i Uniwersytecka.

Zmiany są wprowadzone ze względu na koncerty w Auli Leopoldina UWr z okazji Międzynarodowego Festiwalu Wratislavia Cantans.

Tymczasowa zmiana tras 3, 10 i 72

W sob. i ndz. 9 i 10.09 tramwaje 3, 10 i 72 nie będą dojeżdżały do Leśnicy. Kursy skończą na pętli na Pilczycach. Na wyłączonym odcinku pomiędzy Pilczycami a Leśnicą komunikację zastępczą zapewnią autobusy 710, które będą kursowały w relacji Pilczyce – Leśnica – Pilczyce z częstotliwością 7,5 min. Tymczasowe zmiany wprowadzane są w związku z planowanym rozpoczęciem kolejnego etapu remontu torowiska na skrzyżowaniu Kosmonautów i Kamiennogórskiej. Tramwaje 3, 10 i 72 na stałe trasy do Leśnicy wrócą 11.09.

Ruszyły TAT-em o świcie wcale nieospale

To było wielkie wydarzenie dla Nowego Dworu, Muchoboru Małego i całego Wrocławia. Pierwszy dzień z tramwajami jadącymi Strzegomską i Rogowską do nowej pętli był... dniem wycieczkowym. Zdjęcia robili nie tylko pasażerowie, ale też motorniczy.

Na pętlę Wrocław Nowy Dwór P+R na piknik kursowały zabytkowe tramwaje. Koszt budowy całej TAT: 386 mln zł, dofinansowanie UE: 182 mln zł

Bartosz Chocholowski

Ciekawych trasy w niedzielę 3.09 było wielu wrocławian. Przyjeżdżali z różnych zakątków miasta, aby przejechać się TAT-em na Nowy Dwór. Tramwajem na Nowy Dwór – to przygoda!

Planista, czyli osoba na zajezdni zajmująca się obciążeniem brygad, układaniem grafików, sam siebie zaplanował na niedzielne kursy na Nowy Dwór. – Nie mogłem sobie tego odmówić – przyznaje nam złapany na nowej pętli Wojciech Zawadzki, planista i motorniczy z zajezdni Borek, który obsługiwał linię 23.

W podróży sentymentalnej

W podróż sentymentalną na Nowy Dwór wybrała się pani Maria i pan Janusz. Mieszkają obecnie w innej części Wrocławia, ale sporą część

życia spędzili przy ul. Rogowskiej. – Naszym dzieciom mówiliśmy 40 lat temu, że ma jeździć tędy tramwaj. Tak zapowiadano w latach 70. Powiemy im dziś, że właśnie dojechaliśmy na Nowy Dwór tramwajem. Pan Janusz rozgląda się i nie może uwierzyć, że tak tu jest zielono. – Jak te drzewa wyrosły! Gdy się wprowadzaliśmy, to nic tu nie było poza błotem. Sąsiedzi pomagali tym zmotoryzowanym wypychać samochody tonące po zderzak. W centrum miasta z daleka można było poznać mieszkańców Nowego Dworu, bo byli oblepieni błotem do połowy łydek – śmieje się, wspominając dawne czasy pan Janusz. – A teraz! Tak tu ładnie.

Ekspresowe linie 13 i 23

– Start TAT był udany. Ta trasa to naprawdę nowa jakość. Całą jej długość linią 23 z Kowal do

pętli przy Rogowskiej pokonałam w 51 minut – mierzyłam stoperem – opowiada Monika Kozłowska-Swiecinek, dyrektorka Biura Zrównoważonej Mobilności UMW. – A odcinek od Dworca Świebodzkiego to już w ogóle błyskawica. Prawdziwy test trasa przejdzie w poniedziałek i we wtorek, kiedy mieszkańcy wyruszą do pracy, a uczniowie do szkół.

Motorniczy Krzysztof Piaskowski jeździł na linii 23. Również zachwycony jest czasami przejazdów. – Płynna jazda, znakomita trasa. Z pętli do Dworca Głównego podróż trwa 20 minut. Do Galerii Dominikańskiej – 25 minut. No i pętla na Nowym Dworze jest piękna! – nie kryje zachwytu.

W poniedziałek, 4.09, gdy dzieci i młodzież ruszyli do szkół, zdezorientowani pasażerowie stano-

wili wyjątki. Pani Bożena wsiadła do tramwaju 22 na przystanku Prudnicka na ul. Hubskiej. Rozgląda się i pyta, czy 22 to dawne 32. Współpasażer tłumaczy jej, że to nowa linia. Szczegółowo omawia przebieg trasy. – Dobrze, że dojadę na Jana Pawła – oddycha z ulgą pani Bożena. Jak to się stało, że nie wie o zmianach? – Nie sądziłam, że będą mnie dotyczyć i w ogóle się nimi nie interesowałam – przyznaje.

Tramwaje wróciły na Legnicką

Od niedzieli 3.09 kursuje – poza 13 – nowa linia 22 w relacji Tarnogaj – Pilczyce. Na ul. Legnicką wróciły tramwaje, ale kolejny etap remontu torów na skrzyżowaniu Piłsudskiego ze Świdnicką wyłączył z ruchu tramwajowego ul. Powstańców Śl. do Hallera i spowodował tymczasowe zmiany, które potrwać do 8.10.

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Budowa nowych mostów Chrobrego już na finiszu

Wielkimi krokami zbliża się otwarcie mostów Chrobrego. Jeśli wszystko pójdzie zgodnie z planem, to będzie można z nich korzystać już od połowy września. Ile mają długości, a ile szerokości? Jak długo teoretycznie będą użytkowane? Ile kosztowała ich budowa? Jakie autobusy przez nie pojadą? Przedstawiamy liczby.

Błażej Organisty

Torowisko, które zostało ułożone podczas kończącej się budowy, przyda się w przyszłości. Będzie częścią trasy tramwajowej na Swojczyce. Jest ona dopiero w fazie projektowania. Na razie mostami pojadą autobusy MPK: 115, 118, 315 i nocne 259.

– Nośność nowoczesnych przepraw pozwala przyjąć dłuższe modele autobusów, a także samochody, pieszych i rowerzystów. Warto podkreślić, że na starych nie było ścieżek rowerowych – wyjaśnia Krzysztof Świercz z Wrocławskich Inwestycji.

W momencie otwarcia nowych mostów stare, które znajdują się obok, zostaną zamknięte i będą nieprzejezdne. Jeszcze nie ma ostatecznej decyzji, co do ich przyszłości. Pod uwagę brana jest rozbiórka, bo stan techniczny obiektów jest kiepski, a poza tym

Trwają ostatnie prace przed planowanym otwarciem mostów 16 września

– nie mają dużych wartości architektonicznych.

Przebudują drogi

Spółka Wrocławskie Inwestycje nadzorowała budowę, którą wy-

konywała firma Trakcja. Zadanie nie skończy się jednak w momencie przełożenia ruchu na nowe mosty ze starych. Częścią całej inwestycji jest przebudowa okolicznych, dojazdowych dróg.

Gdy obiekty będą przejezdne, wykonawcy zajmą się pracami

przy skrzyżowaniu Mickiewicza i Monte Cassino, czego nie mogą robić teraz – gdy pojazdy jeżdżą starymi przeprawami.

Z budową mostów związane są także przebudowy ulic, włącznie z nowymi chodnikami i ścieżkami dla rowerów, przy skrzyżowaniach

po drugiej stronie: Swojczyckiej z Marca Polo i Monopolową oraz Swojczyckiej z Mydlaną. Zakończenie przebudowy ulic planowane jest na październik.

Mosty w liczbach

- 83 mln złotych kosztowała ich budowa
- 330 metrów torowiska
- 40 ton minimalnego udźwigu
- 50 metrów długości mostu nad kanałem żeglugowym
- 153 metry długości nad kanałem powodziowym
- 27 metrów szerokości całkowitej (w tym ścieżek rowerowych i chodników)
- 19 987 ton betonu
- 906 ton stali
- 3 liczba przęseł łukowych
- 4 linie autobusowe MPK kursujące przez mosty
- 100 projektowany okres użytkowania obiektu w latach.

Pierwsze rozgrywki w nowej hali przy Pułtuskiej

Dzięki nowej hali z pięcioma kortami obiekt przy ul. Pułtuskiej jest największym całorocznym ośrodkiem tenisowym w mieście. Można już składać rezerwacje na sezon jesienno-zimowy. Obiekt jest gotowy i czeka tylko na pozwolenie na użytkowanie. Możliwe, że na nowych kortach będzie można grać od drugiej połowy września.

Błażej Organisty

W hali jest pięć kortów twardych z nawierzchnią akrylową (typu Confosport). Na takiej samej rozgrywane są w Polsce turnieje Davis Cup i Fed Cup. Confosport jest oficjalną nawierzchnią Polskiego Związku Tenisowego. Składa się ona z warstw (od dołu): dwa razy mieszanka asfaltu i betonu, mata tłumiąca (amortyzująca), kilka warstw akrylu. Zalety takiego podłoża wskazuje Dariusz Kowalczyk, prezes Wrocławskiego Centrum Treningowego Spartan: – Nie obciąża stawów. Umożliwia grę szybką lub średnioszybką, z wykorzystaniem naturalnego kożła piłki, nietłumiącego jej prędkości. Tego typu profesjonal-

na nawierzchnia jest odpowiednia zarówno dla tenisistów o zaawansowanych umiejętnościach, jak i uczących się gry. Głównymi zaletami kortów twardych są elastyczność i bardzo duża odporność na ścieranie.

Budowa obiektu kosztowała ok. 5 mln zł. Na zewnątrz nowością jest 12-metrowa, obustronna ścianka treningowa dla maks. 4 osób. Hala jest w miejscu, w którym kiedyś stał stary, wysłużony balon tenisowy. Pierwsza, zakończona część modernizacji trwała od lutego do września 2023 r. W następnych etapach: nowy budynec kortowy z szatniami i gastronomią oraz zagospodarowanie zielonego terenu wokół kortów.

Konstrukcja hali jest drewniana. Jej dwie szczytowe ściany są otwierane, co przyda się wiosną i latem

Nauka dla dzieci, optymistów i zapracowanych

Wykłady, warsztaty, pokazy, spotkania, panele, gry i konkursy – tygodniowy program XXVI Dolnośląskiego Festiwalu Nauki jest jak zwykle imponujący. W tym roku festiwal potrwa tydzień, od 16 do 22 września, ale zapisy na wybrane zajęcia ruszyły 1 września, więc trzeba się spieszyć. Oto nasze top 10 wydarzeń.

Agata Zięba

Festiwal rozpocznie się 16.09 o godz. 10.30 na UMed (ul. Borowska 211) wykładem prof. Ryszarda Polechońskiego. Tradycyjnie, zostanie wykony hejnał na trio trąbkowe, skomponowany przez Wojciecha Żdźarskiego. Potem koncert zagra Orkiestra Reprezentacyjna Wojsk Lądowych we Wrocławiu.

Imprezy wiodące

Program festiwalu podzielono na imprezy wiodące oraz panele tematyczne (według nauk, których dotyczą). Imprez wiodących jest niemal 20. My polecamy młodzieży ze szkół ponadpodstawowych zapisać się na **VII Dyktando Wrocławskie** (16.09, godz. 15, UMed, ul. Borowska 211). Uczestnicy będą mieli możliwość sprawdzenia swoich umiejętności ortograficznych i interpunkcyjnych w czasie pisania tekstu dyktowanego przez samego prof. Jana Miodka.

Przedszkolaki zachęcamy do... spojrzenia w niebo w **Kawiarence astronomicznej dla najmłodszych** (16.09, godz. 11, UMed, ul. Borowska 211). Dzieci zobaczą krótką prezentację przedstawiającą kilka znanych gwiazdozbiorów, a potem będą odtwarzać ich kształty.

W czasie poprzedniej edycji Dolnośląskiego Festiwalu Nauki na ASP odbywały się zajęcia z malarstwa

Warto także zapoznać się z cyklem pn. **Wrocławskie Wędrowki**. To 8 wycieczek i gier terenowych po naszym mieście, które odbędą się w czasie festiwalu. A miłośnicy zbrodni z pewnością nie powinni przegapić cyklu **CSI: Kryminalne Zagadki Wrocławia**, czyli zajęć i wykładów z toksykologii czy metodyki badania wariografem

Panele tematyczne

Organizatorzy przygotowali też panele tematyczne z siedmiu dziedzin nauk: humanistycznych, inżynierijno-technicznych, medycznych i nauk o zdrowiu, rolniczych, społecznych, ścisłych i przyrodniczych, teologicznych czy o sztuce.

My wybraliśmy dla was 6 propozycji.

Warsztat **Różowe okulary** (18.09, godz. 10, UPWr, ul. Mikulicza-Radeckiego 6) w panelu nauk humanistycznych to spotkanie młodych optymistów, ale także pesymistów, jeśli w głębi ducha wierzą, że mogą zmienić swoje życie.

Zachęcamy też do dyskusji w panelu nauk teologicznych o tym, czy **Kopernik była kobietą?** (19.09, godz. 10, PWT, ul. Katedralna 9). Rozmowa poruszy kwestię roli kobiet w świecie odkryć i prac naukowych.

Z panelu nauk o sztuce wybraliśmy warsztat dla dorosłych **Pracowniku! Zrelaksuj się!** (19.09, godz. 19.15, AMuz, pl. Jana Pawła II). To trening relaksacyjny przy muzyce dla zmęczonych, przepracowanych, wypalonych lub zestresowanych pracowników korporacji.

Nauki ścisłe i przyrodnicze mają nadłuższy program. Tu wybraliśmy wykład **Owady – jedzenie przyszłości** (18.09, godz. 11.30, UPWr, ul. Norwida 25) oraz **Cyrk fizyczny** (18-20.09, godz. 10 i 12.15, UWr, pl. Borna 9). Cyrk to stały i uwielbiany punkt festiwalu.

Z bogatej listy zajęć panelu nauk medycznych i nauk o zdrowiu polecamy uczniom pokaz biochemiczny **Uciekające kolory – chromatografia** (22.09, godz. 9 i 12, UMed, ul. Chałubińskiego 10).

➤ **Cały program i informacje o zapisach na wydarzenia znajdziesz na www.festiwal.wroc.pl**

Zbadaj się za darmo podczas dni promocji zdrowia

Podczas wydarzenia będzie można bezpłatnie skonsultować się z lekarzem

Już 9 września, po trzech latach przerwy, odbędą się 14. Wrocławskie Dni Promocji Zdrowia. Bezpłatna kampania promująca zdrowy styl życia przenosi się na ul. Legnicką, przed CH Magnolia Park.

Agata Zięba

W sobotę w godz. 10-18, w myśl hasła „Więcej zdrowia, więcej życia!”, przestrzeń przed Centrum Handlowym Magnolia (ul. Legnicka 58) wypełni się atrakcjami dla tych, którzy cenią sobie zdrowy tryb życia, ruch na świeżym powietrzu, naturalną żywność i dobrą muzykę.

Na miejscu będzie można zmierzyć ciśnienie i poziom cukru we krwi oraz skorzystać z porad psychologicznych, dietetycznych i diabetologicznych. Przez cały dzień dostępny będzie również cytotobus, a eksperci będą uczyć zasad pierwszej pomocy i inspirować do zdrowego stylu życia. Organizato-

rzy przygotowali warsztaty i zajęcia dla różnych grup wiekowych. Dzieci nauczą się robić lemoniadę, będzie można pospacerować ścieżką sensoryczną, a także wziąć udział w wielopokoleniowej potańcówce.

– Chcemy, by wrocławianie mogli z nami spędzić ten dzień w aktywny i zdrowy sposób, jednocześnie korzystając z oferty badań profilaktycznych, spotkań i wykładów w obszarze profilaktyki zdrowotnej – wyjaśnia Joanna Nyczak, dyrektorka Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych UMW.

Do tegorocznej edycji swój udział zgłosiło ponad 40 wystawców. To np. Wrocławskie Centrum Zdro-

wia, Dolnośląskie Centrum Onkologii Pulmonologii i Hematologii, Polskie Stowarzyszenie Diabetyków, Centrum Kardiologiczne „Pro Corde” czy Fundacja „Pokonać Endometriozę” i W Związku z Rakiem. Udział we wszystkich badaniach i konsultacjach jest bezpłatny i nie wymaga wcześniejszych zapisów, ale decyduje kolejność zgłoszeń przy poszczególnych stoiskach.

Wrocławskie Dni Promocji Zdrowia 2023 organizowane są przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UMW we współpracy z Fundacją Ładne Historie oraz CH Magnolia Park. Kampania finansowana jest ze środków Gminy Wrocław.

Maksymalnie trzykrotność emerytury i trzy lata

We Wrocławiu jest blisko 32 tysiące mieszkań komunalnych. Jest to trzeci po Warszawie i Łodzi zasób w kraju. Jakie warunki trzeba spełnić, żeby dostać przydział na takie M i jak długo się czeka? – Karola Smolińskiego z Wydziału Lokali Mieszkalnych Urzędu Miejskiego Wrocławia pyta Karolina Misztal z WrocławTV.

Jak długo się czeka na mieszkanie komunalne we Wrocławiu?

To jest uzależnione od sytuacji osobistej wnioskodawcy. Wniosekować może każda osoba, która jest członkiem Wspólnoty Samorządowej Wrocławia, ma niezaspokojone potrzeby mieszkaniowe i spełnia określone przepisami uchwały Rady Miejskiej kryterium dochodowe.

W sytuacji osób lepiej sytuowanych, gmina proponuje lokale do remontu na koszt własny. Tutaj okres oczekiwania jest najkrótszy, średnio realizacja takiego wniosku mieszkaniowego trwa od półtora roku do trzech lat.

Sytuacja osób gorzej sytuowanych, oczekujących na mieszkania, których remont musi wykonać gmina i mówimy o mieszkaniach objętych najmem socjalnym bądź lokali z umowami na czas nieoznaczony, jest troszkę bardziej skomplikowana. Tu oczekiwanie może wynosić nawet kilka lat.

Powiedział pan o osobach lepiej i gorzej sytuowanych. Według jakich kryteriów następuje ten podział?

Uchwała Rady Miejskiej odnosi kryteria dochodowe do najniższej emerytury określonej corocznie przez ZUS. Na dziś najniższa emerytura wynosi 1588,44 zł. Gospodarstwa domowe, w których dochód na osobę jest równy bądź niższy od tej kwoty, otrzymują od gminy ofertę zawarcia umowy najmu socjalnego bądź umowy najmu na czas nieoznaczony. W tych przypadkach gmina remontuje mieszkania. Natomiast osoby, które zarabiają powyżej 1588,44 zł na członka gospodarstwa domowego, mogą ubiegać się o przydział lokalu do remontu na koszt własny. Górną granicą jest trzykrotność najniższej emerytury.

Jak są wyposażone mieszkania proponowane przez gminę?

Standard lokalu uzależniony jest od rodzaju najmu. Lokale do remontu wymagają najczęściej kapitalnego remontu oraz nowego wyposaże-

PYTAMY O WROCŁAW

Karol Smoliński, kierownik Działu Lokali Mieszkalnych w Urzędzie Miejskim Wrocławia

nia. W przypadku najmu socjalnego to przepisy ustawy o ochronie praw lokatorów definiują taki lokal jako lokal o obniżonym standardzie: może być mniejszy, może nie być wyposażony w łazienkę. Trzeba pamiętać, że jego funkcją jest zapobieganie bezdomności.

Umowa najmu socjalnego jest umową na czas określony. To jest czas dla lokatora, dla najemcy, żeby poprawić swoje warunki mieszkaniowe we własnym zakresie bądź skorzystać z innej oferty gminy. Wynajęcie takiego lokalu kosztuje 2,22 zł/mkw., zatem stawka za około 30-metrowe mieszkanie to kilkadziesiąt złotych.

W odniesieniu do najmu na czas nieoznaczony, czyli takiego, z którego korzysta większość najemców, to stawka bazowa czynszu

wynosi 8,90 zł/mkw. Może ona być podniesiona lub obniżona ze względu na standard techniczny budynku lub wyposażenie samego lokalu. Jednak maksymalna stawka za najem pełnostandardowego lokalu mieszkalnego od gminy nie przekracza 12 zł/mkw.

Czy jako Urząd Miejski Wrocławia spotykacie się z nieuczciwymi lokatorami, którzy podnajmują innym mieszkania komunalne?

Niestety, dochodzi do takich nadużyć. Wszelkie kwestie związane z nieprawidłowym korzystaniem z lokalu określa ustawa o ochronie praw lokatorów i wskazuje gminie narzędzia, z których korzystamy, na przykład stosując wypowiedzenie umowy najmu. W przypadku odmowy dobrowolnego wydania lokalu kieruje się sprawę do sądu z powództwem o eksmisję takiego lokatora. Tak się dzieje niezależnie od tego, czy narusza regulamin porządku domowego, czy podnajmuje lokal bez zgody gminy. Wszystkie takie przypadki bardzo konsekwentnie i równo są przez

urząd traktowane, aby racjonalnie i odpowiedzialnie gospodarować mieszkaniowym zasobem gminy.

Podobnie jest w przypadku osób, które zalegają z czynszem?

Tak. Po uprzednim wezwaniu do uregulowania zaległości czynszowych, umowy najmu są wypowiedziane i następnie sprawy są kierowane do sądu.

Czy 32 tysiące mieszkań komunalnych to wystarczający zasób? Czy powinniśmy tych mieszkań mieć więcej, a może mniej?

Wrocław posiada jeden z największych zasobów mieszkaniowych

w skali Polski. Blisko 32 tysiące lokali to naprawdę olbrzymia liczba. Natomiast musimy też pamiętać o tym, że większość tych lokali jest w budynkach sprzed II wojny światowej. Stan techniczny tych budynków jest różny.

W ciągu ostatnich lat gmina podejmowała niemałym wysiłkiem finansowym szereg działań zmierzających do poprawy ich stanu technicznego. Realizowane są programy – na przykład program KAWKA, których celem jest modernizacja systemów ogrzewania, oraz termomodernizacja. Te prace są wykonywane równolegle z remontami dachów i instalacji wewnętrznej w budynkach. Jest to proces bardzo kosztowny i czasochłonny, dlatego pewnie potrwa jeszcze wiele lat. Wobec czego gmina podjęła decyzję o możliwości korzystania z lokali niebędących w zasobie.

W tym kontekście zostały zawarte porozumienia ze spółką TBS Wrocław. Lokale wybudowane przez spółkę będą przez gminę wynajmowane lokatorom z takich budynków, które trzeba opróżnić w celu wyremontowania bądź rozbiórki, bo ich stan techniczny już jest tak zły, że nadają się tylko do śmierci technicznej. Na dzisiaj aktywnie ubiegających się o przydział lokalu z mieszkaniowego zasobu gminy jest ponad dwa tysiące wnioskodawców.

Rozmawiamy w przeddzień ogłoszenia listy osób uprawnionych do zawarcia umowy najmu socjalnego, umowy najmu na czas nieoznaczony i osób uprawnionych do zawarcia umowy o remont.

To w sumie ponad 600 wnioskodawców, którzy otrzymają od gminy ofertę zawarcia umowy najmu lokalu, więc kolejka nam się odrobinę skróci.

➤ Zobacz wideo na WROCŁAW TV

WROCŁAW z kolorowych szkieł

Wrocław – miasto spotkań, ponad stu mostów, niezliczonych krasnali i wciąż nieodkrytych szlaków. Do poznania jednego z nich właśnie zachęcamy, nic to was nie kosztuje. Wystarczy wygospodarować 3 godziny, ubrać wygodne buty, bo do przemierzenia mamy ok. 6 km. Ale do zobaczenia aż 27 prac, które zdobią budynki i przestrzeń miasta. Często przechodzimy koło nich nie wiedząc, że nazywane są... złotem stolicy Dolnego Śląska. Poznajcie „Szklaną mapę Wrocławia”.

Paulina Czarnota

– Szkło – piękne i kruche jak życie. Materiał, który jest w polskiej sztuce ciągle niedoceniany. A przecież ma on ogromny potencjał. Zwłaszcza w architekturze. Fontanna, przeszklenie, elewacja, witraż, mozaika, rzeźba, instalacja ze szkła... W przestrzeni miejskiej Wrocławia szkło staje się coraz bardziej widoczne. W pośpiechu codziennego życia nie zauważamy, że mijamy dzieła sztuki – stwierdza Anita Bialic, właścicielka Galerii BB w Krakowie i we Wrocławiu, prezes Fundacji „Fly with Art, która od 20 lat promuje unikatowe szkło i sztukę powstałą z jego wykorzystaniem.

Rozświetlmy szkłem Wrocław

Aby szklane realizacje, które znajdują się w kościołach, budynkach, na placach czy ulicach Wrocławia, wydobyć z „ukrycia” i zachęcić mieszkańców oraz turystów do ich poznania – Fundacja Fly with Art opracowała przewodnik pt. „Szklana mapa Wrocławia”. Pomysł na jej publikację powstał w trakcie realizowania projektu Europejskiego Festiwalu Szkła „Play with Glass”. W ubiegłym roku była to już 8. edycja festiwalu, a w 2024 roku, jeśli fundusze na to pozwolą, będzie można w nim uczestniczyć po raz kolejny we Wrocławiu.

Najciekawsze pod względem artystycznym obiekty szklanej architektury Wrocławia zostały opisane i sfotografowane. Znalazły się one na dwóch wytyczonych szklanych szlakach – Wrocław Stare Miasto i Wrocławskie Witraże. Przewodnik do nabycia za 6 zł w Galerii BB na Jatkach 3–6 we Wrocławiu.

Razem z mieszkańcami

– To była detektywistyczna praca. Nie istnieje bowiem żadna literatura, która mogłaby nam pomóc w zdobyciu rzetelnych informacji. Odbyliśmy wiele rozmów, spotkań, przeszukaliśmy sieć i część bibliotecznych zasobów. W swoje poszukiwania włączyliśmy mieszkańców Wrocławia. Zaprosiliśmy ich do udziału w projekcie „Przestrzenie dla Piękna! Przestrzenie dla Szkła!”. Na warsztatach i spotkaniach z artystami szkła przekazywaliśmy im wiedzę o technikach szklarskich, urbanistycznym i kulturowym kształcie miasta, w którym mieszkają. Wspólnie poszukiwaliśmy obiektów szklanej architektury w przestrzeni miasta – opowiada Anita Bialic.

Fundacja Fly with Art zamierza kontynuować projekt i zapisywać na Szklanej mapie Wrocławia kolejne

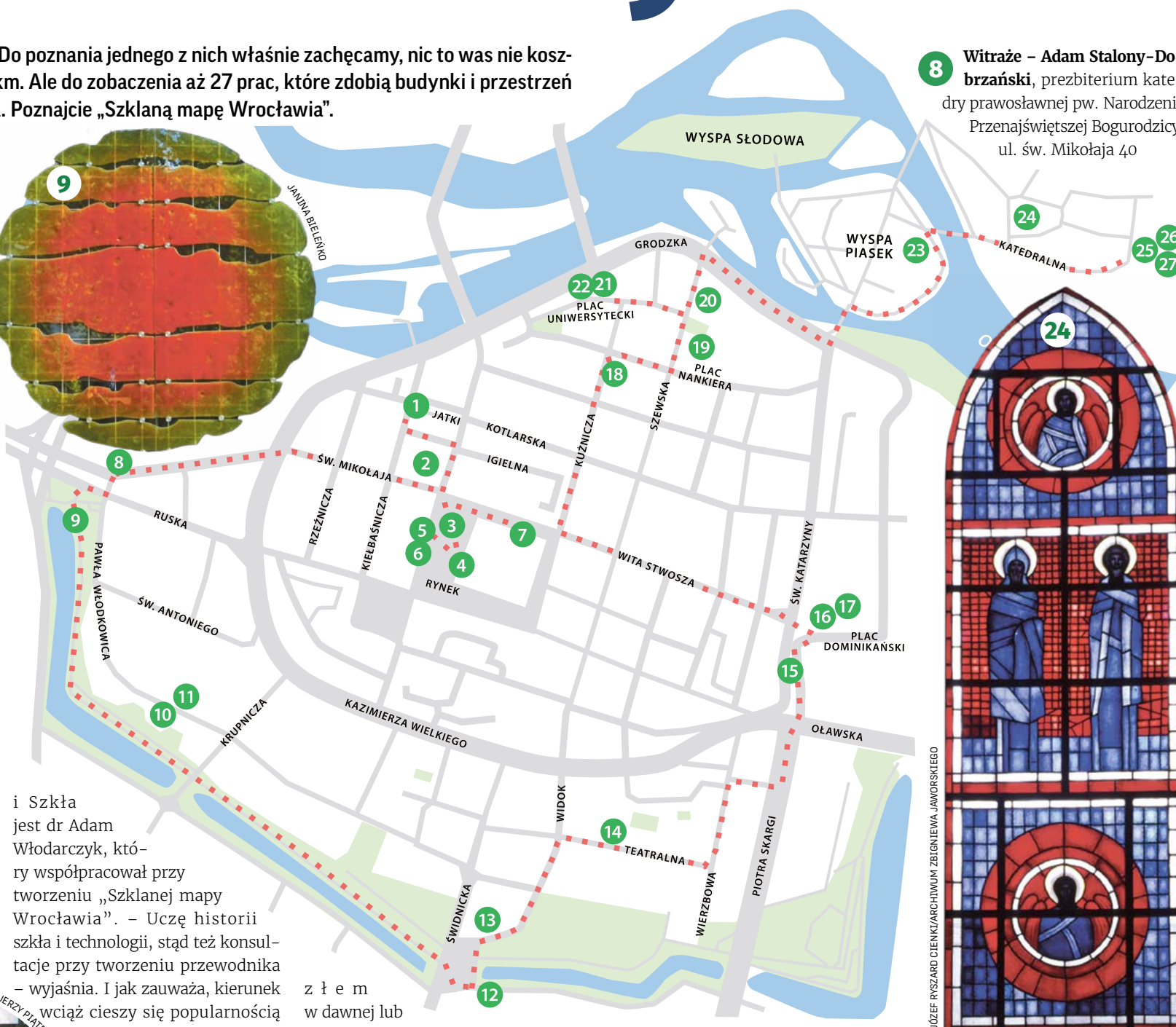
obiekty, które znajdują się w przystępnym obiekcie szklanej architektury Wrocławia zostały opisane i sfotografowane. Znalazły się one na dwóch wytyczonych szklanych szlakach – Wrocław Stare Miasto i Wrocławskie Witraże. Przewodnik do nabycia za 6 zł w Galerii BB na Jatkach 3–6 we Wrocławiu.

Unikalny na skalę Polski

Wrocławską Katedrę Szkła na Akademii Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta jako jedyną w Polsce uczę studentów w zakresie projektowania szkła użytkowego i twórczości artystycznej w szkło. Przez ponad 70 lat Wydział Ceramiki i Szkła wykształcił wielu znakomitych profesorów, którzy mieli znaczący wpływ poprzez swoją pracę twórczą oraz pedagogiczną na rozwój i charakter ceramiki artystycznej w Polsce (np. prof. Krystyna Cybińska, prof. Irena Lipska-Zworska, prof. Zbigniew Horbowy, prof. Ludwik Kiczura). Powstały trzy unikalne w skali polskich uczelni artystycznych kierunki: Sztuka i Wzornictwo Ceramiki, Sztuka i Wzornictwo Szkła oraz Konserwacja i Restauracja Dzieł Sztuki w zakresie Ceramiki i Szkła.

Wyobraź sobie tu witraże...

Absolwentem, a obecnie wykładowcą wrocławskiego Wydziału Ceramiki

i Szkła jest dr Adam Włodarczyk, który współpracował przy tworzeniu „Szklanej mapy Wrocławia”. – Uczę historii szkła i technologii, stąd też konsultacje przy tworzeniu przewodnika – wyjaśnia. I jak zauważa, kierunek wciąż cieszy się popularnością wśród studentów.

Oprócz prowadzenia zajęć na ASP i w Ośrodku Działań Twórczych Światowid, dr Adam Włodarczyk szuka zabytkowych obiektów i tworzy do nich projekty witraży. – Od zawsze pasjonuję się lokalną architekturą, Wrocław stał się inspiracją do mojej doktorskiej pracy. Stworzyłem cykl witraży pt. „Ekspresje”, składa się on z sześciu szklanych obrazów. Tematem każdego są emocje, które podkreślają przeznaczenie budynku lub niwelują negatywne skojarzenia wywołane przez jego funkcję, historię lub wygląd. Założyłem, że szklane obrazy powinny wpływać na nasze emocje poprzez światło i środki wyrazu artystycznego, które odnala-

z ł e m w dawnej lub obecnej funkcji budynków – opowiada dr Adam Włodarczyk.

Jego szklane obrazy przedstawiają np. przeszklenia witrażowe w budynku Wojewódzkiej Przychodni Specjalistycznej przy ul. Dobrzyńskiej we Wrocławiu czy Komendy Wojewódzkiej Policji przy Podwalu.

Szklana mapa Wrocławia

- 1 Kolor jest w nas – Pati Dubiel,** ul. Jatk 1 (elewacja kamienicy od ul. Kiełbaśniczej)
- 2 Jan Paweł II – Barbara Idzikowska, Eugeniusz Get Stankiewicz,** ul. św. Elżbiety 1/2, Kaplica Rajców Miejskich, bazylika pw. św. Elżbiety Węgierskiej

- 8 Witraże – Adam Stalony-Do-brzański,** prezbiterium katedry prawosławnej pw. Narodzenia Przenajświętszej Bogurodzicy, ul. św. Mikołaja 40

- 14 Witraże – Kajetan Stadtmüller,** Wrocławskie Centrum SPA, ul. Teatralna 10–12

- 15 Szklana elewacja – Tomasz Urbanowicz,** ul. Krawiecka 1–3

- 16 Witraże (102 mkw.) – Teresa Maria Reklewska,** kościół pw. św. Wojciecha, pl. Dominikański 2

- 17 Witraż – Jerzy Owsiański, Paweł Przyrowski,** kaplica bł. Czesława, kościół pw. św. Wojciecha, pl. Dominikański 2

- 18 Witraż – Marek Jakubek,** Art Café Kalambur, ul. Kuźnica 29a

- 19 Zespół 12 witraży – Beata Stankiewicz-Szczerbik,** kościół rektoralny pw. św. Macieja Apostoła, pl. bp. Nankiera 17

- 20 Madonna karmiąca dzieciątko – Barbara Idzikowska,** refektarz w budynku Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, ul. Szewska 37

- 21 Jajo – Tomasz i Konrad Urbanowiczowie,** portiernia w gmachu głównym Uniwersytetu Wrocławskiego, pl. Uniwersytecki 1

- 22 Szkła Barokowe – Tomasz Urbanowicz,** gmach główny Uniwersytetu Wrocławskiego, pl. Uniwersytecki 1a

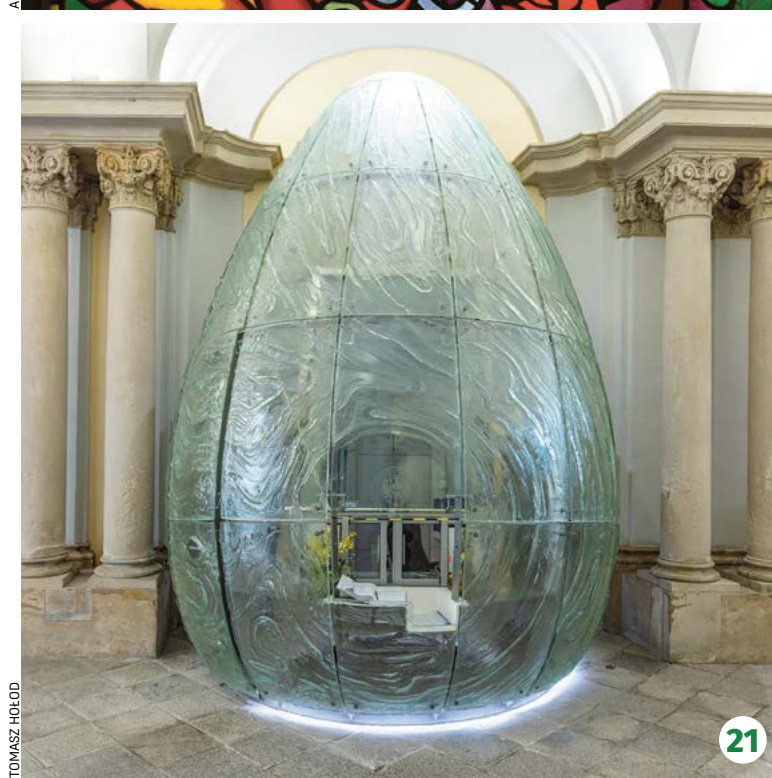
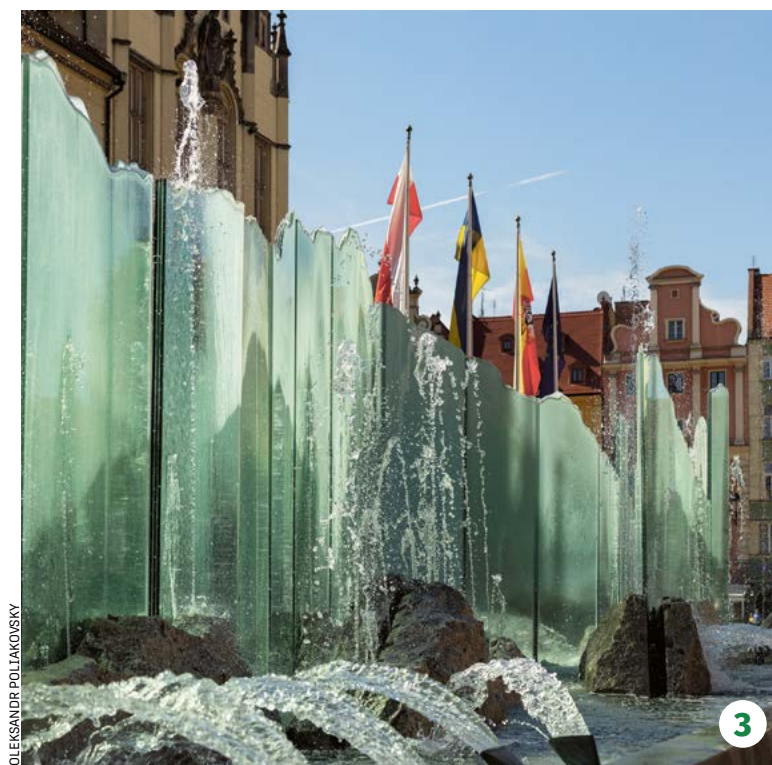
- 23 Witraże – Teresa Maria Reklewska,** kościół Najświętszej Maryi Panny na Piasku, ul. św. Jądwi 1

- 24 Witraże – Jerzy Nowosielski,** kościół pw. św. Bartłomieja (dolny kościół pw. św. Krzyża), Ostrów Tumski, pl. Kościelny 1

- 25 Święci – Krystyna i Stanisław Pękalscy,** archikatedra pw. Jana Chrzciciela, Ostrów Tumski, pl. Katedralny 18

- 26 Witraże – Tadeusz Wojciechowski,** archikatedra pw. Jana Chrzciciela, Ostrów Tumski, pl. Katedralny 18

- 27 Witraże – Antoni Michalak,** archikatedra pw. Jana Chrzciciela, Ostrów Tumski, pl. Katedralny 18

Projekt przeszklenia witrażowego w Wojewódzkiej Przychodni Specjalistycznej przy ul. Dobrzyńskiej

Psie Pole: Festiwal Dobrego Jedzenia

W weekend 9–10.09. Rynek Psiego Pola zamieni się w najsmaczniejsze miejsce w mieście. Będzie można tam skosztować efektów kunsztu szefów kuchni z całej Polski. Organizatorzy obiecują też wymienione piwa rzemieślnicze. Nie zabraknie atrakcji dla dzieci. Przekonajcie się sami: w sobotę w godz. 12–21, w niedzielę w godz. 12–20.

Przyjdź na 6. Piknik Grabiszyński

Ruch to zdrowie, zwłaszcza na świeżym powietrzu. W niedzielę 10.09 zabierz rodzinę na gry sportowe i zręcznościowe – będzie minigolf, kajaki, łucznictwo, tory przeszkód, szkoła piłki nożnej, hokeja. A oprócz tego pokaz latających dronów Straży Miejskiej, a także prawdziwy obóz harcerski. Czas i miejsce: niedziela 10.09 w godz. 12–17, polana w parku Grabiszyńskim przy pętli MPK Organizator: Rada Osiedla Grabiszyn-Grabiszynek.

Partynice: wyścig bez ogłowania

Ponad 50 zawodników z Polski, Czech i Holandii w weekend 8–10.09 będzie rywalizować podczas Międzynarodowych Mistrzostw w Jeździe Bez Ogłowania. Program zakłada rozegranie tradycyjnych dyscyplin jeździeckich w niekonwencjonalny sposób tzn. bez ogłowania. Jedyne dodatkowe wyposażenie zawodników oprócz siodła, to linka na szyi konia – kordeo. Wrocławski Tor Wyścigów Konnych – Partynice, 8–10.09, godz. 9–18, ul. Zwycięska 2. Wstęp wolny.

Graj na MAXa pod Halą

Jeśli jesteś mistrzem w rozwiązywaniu zagadek i zwiedzaniu, ta gra jest dla Ciebie. W sob. 9.09 lub ndz. 10.09 w godz. 10–18 staw się indywidualnie albo drużynowo w Visitor Centre Hali Stulecia, ul. Wystawowa 1 po kartę zadań związanych z dziełem Maksa Berga. Kto w mniej niż godzinę upora się z nimi, może liczyć na upominek.

LEŚNICA

Znacie już ten plac zabaw przy ul. Prawej?

Mieszkańcy osiedli Nowych Żernik, Żłotnik, Leśnicy czy Stabłowic mogą już korzystać z nowego placu zabaw ze sztuczną górką przy ulicy Prawej na polanie pod lasem.

Bartosz Moch

Zarząd Zieleni Miejskiej we Wrocławiu odebrał właśnie od wykonawcy niewielką, acz cenną dla mieszkańców inwestycję przy ulicy Prawej – chodzi o starą część osiedla Żerniki Nowe. Teraz oficjalnie i formalnie to Osiedle Leśnica i to z ich funduszu osiedlowego na polanie pod lasem został urządzony plac zabaw ze sztuczną górką. Pojawiły się też ławki, jako miejsce odpoczynku dla rodziców, a także kosze na śmieci.

W ramach tego zadania została przeprowadzona także rekulty-

Jak najłatwiej trafić w nowe miejsce rekreacji dla maluchów – patrz mapa

wacja boiska w nowej lokalizacji.

– To pierwszy etap budowy placu zabaw przy ul. Prawej. Kolejne będą realizowane w ramach możliwości finansowych. W tym

miejscu ma jeszcze powstać piaskownica, a już jesienią zostanie nasadzonych kilka drzew. Warto dodać, że znajdujące się tutaj do tej pory boisko piłkarskie zostało zrekultywowane i przeniesione nieco dalej, dzięki czemu nabrało odpowiednich wymiarów – pod-

kreśla Marek Szempliński z Zarządu Zieleni Miejskiej we Wrocławiu.

Koszt wykonania nowego placu zabaw to 200 tys. złotych. Środki pochodzą z Funduszu Osiedlowego Rady Osiedla Leśnica.

PILCZYCE-KOZANÓW-POPOWICE PŁN.

Pooglądaj zajezdnię Popowice od środka

Świetny pomysł na weekend – i dla dzieci, i dla dorosłych. Zabytkowa zajezdnia Popowice we Wrocławiu znów otwiera się dla zwiedzających. Zabytkowe tramwaje i autobusy będzie można nie tylko zwiedzić, ale też pojeździć nimi we Wrocławiu.

KLUB SYMPATYKÓW TRANSPORTU MIEJSKIEGO

Robert Migdał

Najstarsze tramwaje, które będzie można zobaczyć, pochodzą z przełomu XIX i XX w.

– Staramy się, by zajezdnia „Popowice” stała się bezpiecznym domem dla wszystkich wiekowych i cennych pojazdów komunikacji miejskiej. Docelowo w tym miejscu powstanie regularnie otwarta ekspozycja taboru, ale najpierw cały kompleks musi przejść remont – mówi Sebastian Wolszczak, wicedyrektor Wydziału Partycypacji Społecznej UMW.

Po wystawie taboru i terenie Zajezdni Popowice będzie oprowadzał przewodnik. Odbędą się też prelekcje Tomasza Sielickiego,

badacza dziejów transportu miejskiego we Wrocławiu, na temat historii wrocławskiej komunikacji tramwajowej, oraz Krzysztofa Kołodziejczyka, prezesa Klubu Sympatyków Transportu Miejskiego, o tramwajach gospodarczych i technicznych.

Wiekowe tramwaje zapewnią dojazd na zajezdnię z centrum miasta (częstotliwość co pół godziny). Zaplanowano też kursy zabytkowych autobusów (częstotliwość co 15 minut).

– Dzień otwarty Zajezdni Popowice będzie atrakcyjny zarówno dla miłośników komunikacji miejskiej, jak i rodzin z dziećmi, wrocławian i turystów – zapewnia Krzysztof Kołodziejczyk.

Dzień otwarty zajezdni Popowice, ul. Legnicka 65a – 9.09, w godz. 10–17

Przepis na tenisowy sukces? 10 lat i treningi w grupie

W szkole sportowej przy ul. Trwałej na uczniów czekają już nowe korty, na których będą ćwiczyć pod okiem trenerów. Z jednym z nich – Piotrem Sobką, wrocławianinem, absolwentem AWF, dyplomowanym i certyfikowanym trenerem tenisa w SP 72 o szkoleniu młodych tenisistów rozmawia Błażej Organisty.

Sprawdził pan już nowe korty przy szkole?

Tak jest. Spełniają wszystkie wymogi. Mają twardą nawierzchnię, która jest praktycznie bezobsługowa i nie wymaga dużych pieniędzy na utrzymanie. Twarde korty sprawdzają się w takich miejscach lepiej niż ceglane, które trzeba podlewać, wyrównywać, uzupełniać mączką przed sezonem, o co dba

kortowy, któremu trzeba płacić. Mając korty twarde zyskujemy także możliwość prowadzenia na nich zajęć innych niż tenisowe. To duża zaleta. Na pewno będą nam służyły przez długie lata.

Jak wyglądało do tej pory szkolenie uczniów?

Trenowaliśmy rano na kortach przy ul. Spiskiej, korzystając z gościnności Wrocławskiego Centrum Treningowego Spartana. Zajęcia opłacało miasto. Teraz, mając swój obiekt, jesteśmy niezależni, możemy grać w godzinach lekcyjnych, nie tylko porannych. Poza tym korty są przy szkole, więc skończy się kłopot z dojazdem. Brakowało nam takich warunków, więc bardzo cieszymy się, że doczekaliśmy się własnego miejsca.

Ilu młodych tenisistów jest w waszej szkole?

Każdego roku, od 7 lat, mamy pięć klas tenisowo-koszykarskich, po jednej dla każdego rocznika od klasy czwartej do ósmej. W pojedynczej grupie sportowej jest 12 osób trenujących tenis, reszta to koszykarze. Czyli każdego roku mamy 60 adeptów tenisa. Warto dodać, że w naszej szkole jest też klasa o profilu pływackim.

Dużo trenują?

Czwartoklasiści mają 6 godzin lekcyjnych w tygodniu, ale nie są to typowe treningi tenisowe. Bardziej nauka teorii i ćwiczenia ogólnorozwojowe, które mają ich przygotować. Starsze klasy mają po 8 godzin lekcyjnych, na których wprowadzamy zajęcia tenisowe. Do tego cztery lekcje obowiązkowego wuefu,

częściej, różnie to bywa. Wydaje mi się jednak, że młodzi uważają, że to fajna dyscyplina i sposób spędzania czasu. Lubią ją za sportową rywalizację i współzawodnictwo. Nowe korty szkolne będą dodatkową zachętą oraz czynnikiem, który podniesie poziom kształcenia. Uczniowie będą doskonalić umiejętności w ramach godzin lekcyjnych, a część dodatkowo po południu z sekcją tenisową Uczniowskiego Klubu Sportowego Sportakus.

Możecie się pochwalić sukcesami szkoleniowymi?

Tak, mimo że bez

jak na upowszechnianiu tej dyscypliny wśród dzieci i młodzieży.

Do klasy tenisowej może zapisać się każde dziecko, niezależnie od tego, czy wcześniej miało raketę w ręku?

Tak, każde. Poziom nie ma znaczenia. Jeżeli ktoś wcześniej grał i w czwartej klasie przewyższa innych, trenuje ze starszymi. Za-

chęcam, bo jesteśmy chyba jedyną szkołą w Polsce z darmowym szkoleniem tenisowym w ramach dodatkowych godzin lekcyjnych i wuefu. U nas dzieci z definicji grają za darmo. Duży plus, biorąc pod uwagę to, że wciąż jest to drogi sport, zwłaszcza jeżeli ktoś chce ćwiczyć z trenerem indywidualnie.

W jakim wieku, pana zdaniem, najlepiej zacząć naukę?

To zależy przede wszystkim od sprawności dziecka. Jedni mówią, że aby zostać mistrzem, trzeba za-

cząć od 6. roku życia. Ja tak nie sądzę, choć jestem zdania, że czwarta klasa to trochę zbyt późno... Generalnie każdy wiek jest dobry, a za najlepszy uważam przedział od 10 do 12 lat. To nawet zgodne z programem „Tenis 10” Polskiego Związku Tenisowego.

Na co najpierw zwrócić uwagę?

Ważne, żeby zaczynać w grupie. Takie zajęcia są dla dzieci bardziej atrakcyjne. Indywidualne są dla nich na początku zbyt monotonne, a nuda łatwo zraża. Podczas treningów grupowych wprowadza się łatwo elementy zabawy, takie jak wyścigi, berek, zbieranie piłek, rzucanie do celu. Młodzi lubią rywalizację, którą dostają na zajęciach grupowych. Jeżeli trenują w pojedynkę, zwykle na okrągło odbijają. Po 30 latach doświadczenia jako trener wiem, że na początku jeden trening indywidualny w tygodniu wystarczy, żeby dziecku tenis nie obrzydł.

Popularność tenisa w Polsce rośnie ze względu na wyniki Polaków, których mecze są transmitowane w telewizji. To wzmacnia u dzieci chęć spróbowania

Z zapałem i przyjemnością biorą za rakiety?

Popularność tenisa w Polsce rośnie ze względu na wyniki Polaków, których mecze są transmitowane w telewizji. To wzmacnia u dzieci chęć spróbowania. Później, gdy treningi stają się intensywniejsze i gra się

zgodnie z programem nauczania.

właśniej bazy nie było to łatwe. Naszą perełką jest Piotr Siekanowicz (rocznik 2004, zawodnik wrocławskiego klubu Come-on). Zdobywał medale mistrzostw Polski juniorów. Naszym absolwentem jest także Tobiasz Sopolniński (rocznik 2005, Krzycki Klub Tenisowy). Gdy zakładaliśmy klasy o profilu tenisowym, nie zależało nam na wielkich sukcesach w szlifowaniu przyszłych zawodników tak bardzo,

Trener tenisa Piotr Sobko zachęca do nauki w szkole sportowej przy ul. Trwałej – tu nauka tej i innych dyscyplin (w tym pływania i koszykówki) jest bezpłatna

Pierwsze polskie sklepy w powojennym Wrocławiu

Podczas remontu budynku urzędu u zbiegu ulic Józefa Piłsudskiego i Gabrieli Zapolskiej w 2020 r. odsłonięto dawne szyldy sklepowe. Należały do sklepu Bronisława Tracza. Wrocławianki mogły w nim nabyć produkty z „Wytwórni Esencji i Aromatów PANI Warszawa-Wrocław”. Niby nic, ale napisy powstały najpewniej w roku 1946!

Juliusz Woźny

Zrujnowany w nawet 70 procentach Wrocław w tym czasie dopiero zaczynał dźwigać się ze zniszczeń wojennych. Budziło się nowe życie. Dzielni przedsiębiorcy otwierali pierwsze sklepy. W 1945 roku setki tysięcy nowych mieszkańców przybywało do miasta nad Odrą. Tu zaczynali budować nowe życie.

Domokrączy i szaberplace

Wśród przybyszów byli ludzie z żylką do interesów. Na klatkach schodowych wrocławskich kamienic pojawili się domokrączy. Natychmiast zaczęły działać szaberplace, o których wyjątkowo trafne spostrzeżenie zanotował sławny matematyk Hugo Steinhaus: „Największa kupa dziadów na największej kupie cegieł i rumowiska w Europie”.

To dzięki prywatnym kupcom zaopatrzenie w powojennym Wrocławiu, mimo oczywistych braków, było na nie najgorszym poziomie. Wśród biznesmenów byli bowiem tacy, którzy chcieli działać w dłuższej perspektywie, nie wystarczał im stragan i szybki zysk na szaberplacu. Chcieli związać się na stałe z miastem. Pragnęli stworzyć coś trwałego. W mieście zaczęły pojawiać się, jak grzyby po deszczu, sklepy.

Rozpisanie prywatnej inicjatywy

Do połowy 1947 roku większość sklepów znajdowała się w rękach prywatnych. To dzięki nim zaopatrzenie było na całkiem znośnym poziomie. Oczywiście komunistyczne władze nie mogły spokojnie patrzeć na takie rozpisanie „prywatnej inicjatywy”. Hilary Minc rozpoczął z kapitalistami „bitwę o handel”, jak to sam określił.

Przedwojenny komunista, który w grudniu 1939 roku czmychnął

144. Handel uliczny w pierwszym okresie po wyzwoleniu miasta w 1945 r.

FOTOPOLSKA.EU

maras - Administrator dolny-slask.org.pl

aż do Samarkandy, potem był oficerem politycznym 1. Dywizji Piechoty. Oczywiście współpracował z NKWD. Po wojnie znalazł się w strukturach władzy i kierował Resortem Przemysłu, następnie został ministrem handlu i przemysłu, współtwórcą planu sześcioletniego. Jako osoba niezwykle zasłużona spoczywa na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach w Warszawie. A zasługi miał wiekopomne.

W roku 1950 były już 884 sklepy państwowe i spółdzielcze, a 561 – prywatnych. Ale Minc na tym nie poprzestał. W roku 1955 prywatnych było zaledwie 50, a wrocławianie borykali się z nieustannymi brakami na rynku.

Na Piłsudskiego...

Wróćmy do szyldów Bronisława Tracza odkrytych w 2020 roku.

Zostały poddane oczyszczeniu i konserwacji. Uzupełniono ubytki w tynku, dzięki środkom konserwującym napisy mają oryginalną barwę. Szyldy pokryto substancją, która chroni je przed wodą i wilgocią. Od strony ul. Zapolskiej w tym samym budynku znajdował się szyld Zakładu Artystyczno-Malarskiego. To najpewniej spece z tamtego zakładu namalowali napis od strony ul. Piłsudskiego.

Niestety, szyld zakładu malarzkiego był w tak kiepskim stanie, że został jedynie zabezpieczony i zamalowany.

... ale też na Słowiańskiej

Pierwsze dni 2023 roku przyniosły kolejną rewelację. W budynku przy ul. Słowiańskiej 17 spod przelamowań odsłonięto napis „Restauracja Lwówianka”. Wspominanie o polskim Lwowie nie było dobrze widziane. Już w 1947 roku „Restauracja Lwówianka” zmieniła nazwę na „Corso”. Organizowano tam dancingi, reklamowano też dania kuchni warszawskiej. To też pamiątka z pionierskich czasów powojennego Wrocławia.

- Rydygiera 11 – odtworzony napis z nazwą restauracji „Lwowskie Piekiełko” (oryginał został zniszczony),
- Rydygiera 7/9 – napis „Warsztat”,
- Kluczborskiej – napis „Zakąski zimne”.

Wśród przybyszów byli ludzie z żylką do interesów. Na klatkach schodowych wrocławskich kamienic pojawili się domokrączy. Natychmiast zaczęły działać szaberplace

Coraz mniej i mniej

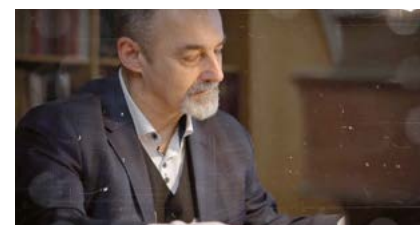
Rozmawiałem w wieloma pionierami, którzy wspominali, że bardzo lubili uczęszczać na zabawy i tańczyć. Mieli za sobą koszmar wojny. Część z nich nie była w stanie otrząsnąć się z traumy, a nie było wówczas instytucji wspierających, nie było wyspecjalizowanych psychologów pomagających radzić sobie z takim stanem ducha. Jednak wielu po prostu chciało żyć normalnie. Spędzić sobotni wieczór z przyjaciółmi, przy dobrym jedzeniu i muzyce. Niestety, ten w miarę normalny stan nie trwał długo. Hilary Minc i jego kumple już o to zadbali. W 1950 roku wśród istniejących 84 zakładów gastronomicznych jedynie trzy były prywatne.

Trudno w to uwierzyć, ale w roku 1946 we Wrocławiu działało już 190 lokali gastronomicznych. Były wśród nich bary, jadalnie (np. Caritas lub koczarna stolówka żydowska). S p o r o było też restauracji i lokali, które organizowały dancingi i potańcówki.

Pamiętek zachowało się – niestety – niewiele. Inne polskie napisy z czasów pionierskiego Wrocławia znajdziemy w budynkach przy:

➤ Zobacz wideo na WROCŁAW TV

O szkolnej gonitwie i o tym, co powinno się zmienić

Gdy zaczyna się rok szkolny, przez media przetaczają się dyskusje o przeładowanych programach nauczania i wiecznej szkolnej gonitwie. Nauczyciele pędzą z kolejnymi tematami na złamanie karku, a i tak nie udaje im się zrealizować (nie mówiąc już o utrwaleniu) materiału zawartego w podstawie programowej. Skąd te problemy?

Redakcja

Z badań przeprowadzonych przez Związek Miast Polskich we współpracy z Instytutem Badań w Oświacie oraz Ogólnopolskim Stowarzyszeniem Kadry Kierowniczej Oświaty wynika, że uczniowie ostatnich klas szkół ślęczą w domu nad podręcznikami nawet 16 godzin tygodniowo (a ci ze szkół ponadpodstawowych nawet dłużej). Przy odrabianiu zadań domowych i uczeniu się do sprawdzianów potrzebują często pomocy najbliższych. Czasem to nie wystarcza, a wtedy – o ile ich rodziców na to stać – korzystają z pomocy korepetytorów. A przecież to nie wszystko, bo poza tym chodzą do szkoły, muszą jeść i spać. Powinni też mieć czas na sport, realizowanie własnych pasji, spotkania z przyjaciółmi czy życie rodzinne.

Podczas dyskusji o szkole pojawia się sporo głosów, że treści nauczania niekoniecznie pozwolą naszym dzieciom zrozumieć błyskawicznie zmieniający się świat i dobrze w nim funkcjonować, zwłaszcza że część tej wiedzy zdezaktualizuje się, zanim wejdą w dorosłość. Za problemy z przeładowanymi, nie do końca odpowiadającymi na wyzwania współczesności, programami szkolnymi wini się m.in. podstawę programową. Czy rzeczywiście bez zmian w tym zakresie nie uda się ich rozwiązać?

Podstawa programowa

Zacznijmy od wyjaśnienia, czym jest podstawa programowa. To najważniejszy dokument dla nauczyciela: obowiązkowy dla wszystkich szkół na danym etapie edukacyjnym zestaw celów kształcenia i treści nauczania (wraz z umiejętnościami), które muszą być uwzględnione w szkolnych programach. Jest obowiązującym aktem prawnym: określają ją rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki. Z kolei programy szkolne opisują sposób realizacji przez konkretną szkołę lub nauczyciela tego, o czym jest mowa w podstawie. Niektóre z programów są proponowane przez wydawnictwa i inne instytucje, mogą też być tworzone przez

ADOBE STOCK

nauczycieli. Niezależnie od tego, czyjego autorstwa są programy, muszą zawierać to, na co wskazuje podstawa programowa. Co z tego wynika? Ano to, że jeśli podstawa jest nadmiernie szczegółowa, to nie daje twórcom programów wolnej ręki w doborze treści i swobody nauczania.

Za dużo wkuwania

Uczestnicy debat na temat edukacji mówią przede wszystkim o tym, że w szkole za dużo jest nauczania pamięciowego. Zdaniem nauczycielki Agnieszki Jankowiak-Maik, znanej w internecie jako „Babka od histy”, podstawy programowe rzeczywiście są archaiczne i za dużo w nich szczegółowych wymagań. Zauważyła też ciekawą rzecz: te szczegółowe wymagania nijak się mają do preambuły, która je poprzedza. – W preambule podstawy programowej do mojego przedmiotu, historii, jest mowa o tym, że uczniowie powinni uczyć się krytycznego myślenia. Świetnie, właśnie na tym nam zależy. Tylko że potem, gdy przechodzimy do konkretnych wymagań, czytamy „uczeń wymienia”, „opisuje”, „charakteryzuje”. A gdzie „porównuje”, „wyraża swoje zdanie”,

„krytycznie przygląda się zagadnieniu”? Dobór słów wskazuje na to, że wbrew temu, o czym była mowa we wstępie, dziecko ma po prostu wykuć wszystko na pamięć.

Obywatelski Pakt dla Edukacji

W 2022 roku powstał Obywatelski Pakt dla Edukacji, zawierający propozycje zmian, wypracowane przez Koalicję SOS dla Edukacji, zrzeszającą 40 organizacji pozarządowych. Jest w nim mowa o wielu ważnych sprawach (np. o autonomii szkół, wzroście wynagrodzeń nauczycieli czy zwiększeniu subwencji oświatowej), a jedną z nich jest właśnie konieczność zmian w podstawach programowych i modelach pracy z uczniami.

Zdaniem twórców Paktu, obecna podstawa programowa jest nadmiernie rozbudowana i usztywnia proces nauczania, dlatego trzeba ją pilnie „odchudzić”, a docelowo zmienić. Zamiast skupiać się wyłącznie na wbijaniu uczniom do głowy ogromu szczegółowych wiadomości, np. dat, formułek, defi-

nycji, należy znaleźć przestrzeń na wyjaśnianie, samodzielne dochodzenie do wniosków, sięganie do źródeł. Należy kształcić kompetencje kluczowe, w tym umiejętności pracy zespołowej, rozwiązywania problemów, krytycznego i twórczego myślenia oraz samodzielnego zdobywania wiedzy, kreatywności, innowacyjności...

Jak zauważają autorzy postulatów, podstawa programowa „skupia się na wiadomościach oderwanych od doświadczenia uczennic i uczniów, pomijając umiejętności i postawy”, a przecież szkoła powinna być nowoczesna – na miarę XXI w., korzystać ze sposobów pracy, „które autentycznie angażują młodych ludzi. Takich, które rozbudzają pasję, zachęcają do stawiania pytań, badania i robienia rzeczy ważnych dla siebie i pożytecznych dla świata”.

Swoje propozycje Koalicja skierowała do prodemokratycznych ugrupowań politycznych, a także wszystkich osób współtworzących polską szkołę i czujących odpo-

wiedzialność za jej dobre funkcjonowanie. Obywatelski Pakt dla Edukacji popierają Niezależny Związek Zawodowy Oświaty Polska, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty, Związek Nauczycielstwa Polskiego oraz organizacje samorządowe, a wśród nich Unia Metropolii Polskich.

Co możemy zrobić my, rodzice?

Podstawy programowe to oczywiście niejedyny problem, z jakim boryka się oświata. Jest ich znacznie więcej: biurokracizm, zbyt małe nakłady na edukację, zbyt niskie pensje nauczycieli itd. My, rodzice, na wiele rzeczy nie mamy wpływu, jednak kilka rzeczy możemy zrobić na pewno. Interesujmy się tym, czego i jak uczą się nasze dzieci. Próbujmy to zmienić, jeśli widzimy, że jest taka potrzeba, choćby poprzez dawanie dzieciom własnych, dobrych przykładów, wskazywanie różnych metod uczenia się czy ewentualnie wspieranie działań podmiotów, które znają się na rzeczy.

Zdobądźmy się na wyrozumiałość, gdy przemęczone nauką dziecko nie ma siły, by wykuć kolejną datę. Ono też musi czasem odpocząć. Zdobądźmy się także na wyrozumiałość wobec przemęczonych i źle opłacanych nauczycieli. Pamiętajmy, że stopnie niekoniecznie odzwierciedlają to, jak nasze dziecko kiedyś sobie poradzi w życiu, zwłaszcza że nie wiemy, jak będzie wyglądał świat za 10, 20, 30 lat.

Cieszymy się, jeśli nasze dziecko zadaje trudne pytania w rodzaju gombrowiczowskiego „jak zachwyca, skoro nie zachwyca”, samodzielnie poszukuje odpowiedzi (a więc i czasem błędzi), zakłada szkolną kapelę albo realizuje jakiś szalony na pierwszy rzut oka projekt. W dłuższej perspektywie każda z tych rzeczy może mu przynieść więcej pożytku niż wykuta na blachę definicja czy zaliczony na piątkę test, bo to oznacza, że nasza niesforna pociecha szlifuje krytyczne myślenie, ma własne pasje i rozwija umiejętność współpracy. A to są przecież kompetencje przyszłości.

**UNIA
METROPOLII
POLSKICH**

IM. PAWŁA ADAMOWICZA

Senior brzmi dumnie! Wrocław zaczyna świętować

Zaczynamy odliczanie do największego święta dla osób 60+. Już po raz 14. Wrocław będzie świętować Dni Seniora. Przez ponad miesiąc: od 8 września do 19 października czeka na mieszkańców blisko 200 różnych wydarzeń: edukacyjnych, kulturalnych, sportowych i zdrowotnych, w tym również konkursy.

Paulina Czarnota

Uroczyste otwarcie Wrocławskich Dni Seniora nastąpi 8 września. Wtedy przez wrocławski Rynek przejdzie Marsz Kapeluszy. To widowiskowe wydarzenie przyciąga każdego roku tysiące seniorów, prezentujących się w oryginalnych stylizacjach.

200 wydarzeń

O godz. 10 na pl. Solnym staną stanowiska informacyjno-edukacyjne. W programie są też występy artystyczne, koncert Andrzeja Cierniawskiego i Prywatka z Radiem Pogoda, którą poprowadzi znany radiowy duet: Joanna Kruk i Zygmunt Chajzer. Nie zabraknie konkursów z nagrodami oraz tanecznej zabawy. Niezależnie od wieku każdy znajdzie coś dla siebie, a w strefie wypoczynku będą czekać wygodne leżaki.

W ramach Dni Seniora 2023 WCRS – Wrocławskie Centrum Seniora wraz ze strategicznymi partnerami FutureMeds i DCU Ubezpieczenia Renata Strykiewicz przygotowało ok. 200 wydarzeń. Wśród nich: koncerty, inspirujące wykłady, bezpłatne badania i konsultacje zdrowotne, pikniki oraz spacer z przewodnikiem. To tylko

Wstęp na większość wydarzeń jest bezpłatny, obowiązują zapisy lub wcześniejszy odbiór zaproszeń

część bogatej oferty kulturalnej, edukacyjnej i sportowej stworzonej przez Wrocławskie Centrum Seniora. – Dni Seniora 2023 to nie tylko okazja do wspólnych spotkań, ale także wyjątkowy sposób na celebrowanie aktywności i vitalności osób w wieku senioralnym – podkreśla Robert Pawliszko, zastępca dyrektora WCRS.

– Zapraszamy całe rodziny do udziału w wielu międzypokoleniowych wydarzeniach – zachęca Kamila Polańska, koordynatorka Dni Seniora.

Konkursy do końca września

Do Wrocławskiego Centrum Seniora napłynęły liczne konkur-

sowe prace od seniorów: zdjęcia urokliwych kapeluszy, pamiątkowych fotografii ślubnych i wiersze pełne wyjątkowych emocji. Wciąż jeszcze można wziąć udział w Przeglądach Twórczości Senioralnej. Szczegóły są dostępne na stronie www.seniorzy.wroclaw.pl/wds_2023. Do końca września trwa też konkurs „Dobre Moce”

dla pracodawców, którzy zatrudniają osoby w wieku 60+, doceniając ich wiedzę, doświadczenie i kompetencje. Można także wziąć udział w konkursie „Seniorzy w podróży”, który organizuje Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu (regulamin na muzeum.wroclaw.pl). Wystarczy przesłać pocztówkę z podróży do 30.09 pod adres: MPiT we Wrocławiu, ul. Krasińskiego 1, 50-954 Wrocław. Z najciekawszych powstanie wystawa.

Wielkie przygotowania

– Już od początku sierpnia ogarnia nas szal związany ze strojeniem kapeluszy, wymyślaniem kreacji. Wiele emocji dostarcza nam organizacja trzech imprez otwartych dla wszystkich seniorów, są nimi: konkurs literacki, spacer jesienny i rajd terenowy z trasami pieszymi, rowerowymi i nordic walking – podkreśla Ewa Rapacz, liderka grupy o-CAL-eni przy Wrocławskim Centrum Seniora. – Na moim Jagodnie spotykamy się co tydzień i wykonujemy kwiaty, które będą ozdobą naszych kapeluszy – dodaje Wiesława Gajewska, aktywna seniorka.

➤ **Plan Dni Seniora znajdziesz na www.seniorzy.wroclaw.pl**

Po wakacjach spróbuj czegoś nowego

Piknik dla ciała i umysłu już 10.09 w parku Zachodnim w godz. 10-14

Jak co roku, do dobrze już znanych seniorom zajęć (ruchowych, hobbystycznych, językowych) dołączają nowe propozycje.

Paulina Czarnota

Wrzesień w Przestrzeni Trzeciego Wieku Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego to powrót po wakacyjnej pauzie do stałego, dobrze znanego już seniorom, harmonogramu. Ale organizatorzy przygotowali też nowości.

Już powstała grupa teatralna **Senior Artysta**, która w tym roku zmierzy się z klasyką literatury. Efektem końcowym cyklu warsztatów będzie wystawienie adaptacji sztuki Wiliama Shakespeare’a. Będą też warsztaty **Galeria muzyki**, które poprowadzi muzyk Jarosław Woszczyna. Formuła zajęć będzie otwarta, stworzą je sami uczestnicy. Kolejny projekt to **Wrocławskie**

muzea. Wymyśliłi go sami seniorzy i to oni będą prowadzić warsztaty. Najbliższe z tego cyklu zaplanowano na 7.09 w Pawilonie Czterech Kopuł, ul. Wystawowa 1.

Niesłabnącą popularnością cieszą się zajęcia ruchowe. Miłośnicy ruchu mogą wziąć udział w pikniku **Harmonia ciała i umysłu w zgodzie z naturą**. A w programie energetyczna ZUMBA Gold, wyciszająca i rozciągająca ciało joga oraz plenerowe spacer nordic walking.

Wszystkie projekty Przestrzeni Trzeciego Wieku znajdziesz w internecie pod adresem www.wcrs.wroclaw.pl/ptw albo dowiesz się o nich pod nr. tel. 739 194 102.

Nie przegap tych wydarzeń!

Zapowiada się energetyczne pożegnanie lata. Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego zaprasza na ostatnią w tym roku **Potańcówkę Wrocławską** na pl. Wolności przy Narodowym Forum Muzyki. Impreza już w sobotę, 9 września, od godz. 18 do 23. Tym razem będziemy bawić się w rytmie neonowych bitów i hitów.

Natomiast od 8 września można zobaczyć w Rynku wystawę **„Pełno ich nigdzie”** – najciekawsze murale o polskich Żydach muzeum POLIN. Towarzystwą jej różne wydarzenia. Najbliższe to debata o ocalałych z Zagłady, którzy przyjechali na Dolny Śląsk po wojnie i literacki klub dyskusyjny o książce Stramer. Więcej: wcrs.pl.

Opera z nowym dyrektorem zaczyna sezon

Już 2 września na początek sezonu odbył się koncert galowy z udziałem śpiewaków, chóru, baletu i orkiestry teatru. Ale na prawdziwą sensację zapowiada się pierwsza z premier – „Czarodziejski flet w Breslau” w reżyserii dyrektora artystycznego Michała Znanieckiego.

Magdalena Talik

Koncert galowy odbędzie się jeszcze 10 września, a w nim m.in. wybrane fragmenty i arie z oper „Wesele Figara”, „Carmen”, „Traviata” czy „Cyganeria”, wystąpią sopranistki Maria Rozynek-Banaszak i Hanna Sosnowska-Bill, mezzosopranistka Jadwiga Postrożna, tenorzy Aleksander Zuchowicz, Adam Sobierajski, baryton Jacek Jaskuła, ale też tancerze baletu, Łukasz Ożga i Sherly Nelliard, chór i orkiestra.

78. sezon polskiej sceny operowej we Wrocławiu będzie jednocześnie pierwszym sezonem Tomasza Janczaka w charakterze dyrektora opery. Szefem artystycznym został reżyser Michał Znaniecki, z kolei kierownictwo muzyczne objął Adam Banaszak.

Mozart w Breslau

Nietypowy tytuł premiery kryje słynną operę Mozarta, ale tekst mówionych fragmentów napisał

Opera Wroclawska zainauguruje sezon z nowym dyrektorem Tomaszem Janczakiem (na zdj. w kółku)

Marek Krajewski, a na scenie, obok Mozartowskich postaci, pojawi się Eberhard Mock. – To będzie połączenie popkultury i wysokiej kultury operowej – zapowiada Michał Znaniecki dyrektor artystyczny i reżyser.

Reżyser prosił Marka Krajewskiego, aby pisząc dialogi, nie opierał się wyłącznie na jednej ze swoich książek o Breslau, pojawią się zatem wątki z wielu znanych powieści o Mocku. Zatańczą skorpiony, a fani rozpoznają postaci i tematy

z lubianych przez siebie Breslauer-skich książek Krajewskiego. Co ciekawe, 3 października zaplanowano też spotkanie z Markiem Krajewskim w Operze Wrocławskiej.

Tylko dla dorosłych

– W ramach tej historii można nie tylko ujrzyć baśń dla dzieci, opowieść o dojrzewaniu, transgresji, opowieść drogi, ale również krwawy kryminał, w którym zmienione zostały wyłącznie dekoracje. Oglądamy nową mroczną opowieść,

pełną zła, ale muzyka Mozarta to napięcie przełamuje, uzupełnia, dopełnia i czasem dopowiada – mówi Adam Banaszak.

Premiera „Czarodziejskiego fletu w Breslau” 1 października, kolejne spektakle 3–8 października. Spektakl jest przeznaczony dla widzów dorosłych, obejrzymy go również z angielskimi napisami. W przygotowaniu są niemieckie.

➤ **Szczegóły i bilety na www.opera.wroclaw.pl**

„Młody mężczyzna” we Współczesnym

Wrocławski Teatr Współczesny rozpoczyna sezon w sobotę 16 września prapremierą spektaklu „Młody mężczyzna” na podstawie tekstu Annie Ernaux. Przedstawienie reżyseruje Katarzyna Kalwat, a obejrzymy je na Scenie na Strychu WTW.

Magdalena Talik

Premiera „Młodego mężczyzny” to spore wydarzenie, nie tylko teatralne, ale po części także literackie. W Polsce do tej pory ukazało się zaledwie kilka przekładów książek Annie Ernaux. Dlatego możliwość poznania, tym razem za sprawą inscenizacji teatralnej, najnowszego, wydanego we Francji w ubiegłym roku, tekstu Annie Ernaux to spora gratka dla wielbicieli jej pisarstwa.

Spektakl „Młody mężczyzna” na podstawie prozy Ernaux wyreżyseruje we Wrocławskim Teatrze Współczesnym Katarzyna Kalwat.

Reżyserka nie zdradza szczegółów, zaznaczyła tylko, że zależy jej, aby zająć się w tym projekcie kobiecym ciałem oraz prawem do tego, by nadać mu wartość i godność. W rolach dwojga kochanków wystąpią Ewelina Paszke-Lowitzsch (Annie) i Dominik Smaruj (A. – młody mężczyzna). Za scenografię odpowiada Zbigniew Libera, za muzykę Teoniki Rozynek, zaś za koordynację scen intymnych Krystyna „Lama” Szydłowska.

Premiera 16 września, pozostałe spektakle 17, 18 i 20 września.

➤ **Więcej na www.wteatr.w.pl**

Koncert z bajki w CK Agora

Centrum Kultury Agora, ul. Serbska 5a, zaprasza na koncert zespołu Mizia & Mizia Blues Band. Okazja jest podwójna – premiera winyla zespołu zatytułowanego „Koncert z Bajki” oraz obchody Polskiego Dnia Bluesa. Mizia & Mizia Blues Band to wrocławska grupa blues-rockowa działająca na scenie ponad dwie dekady. Wydarzenie odbędzie się 16.09 o godz. 19 w sali widowiskowej CK Agora. Bilety w cenie 40 zł (przedsprzedaż) i 50 zł (w dniu koncertu) do kupienia w kasie CK Agora i przez KupBilecik.pl.

Spotkanie Klubu Książki Żydowskiej

Wrześniowe wydarzenie będzie poświęcone „Stramerowi” Miłkołaja Łozińskiego – doskonałej powieści o przedwojennej społeczności żydowskiej. Spotkanie odbędzie się w Bibliotece Katedry Judaistyki, ul. św. Jadwigi 3/4, w środę 13.09 o godz. 17. Moderatorką spotkania będzie Urszula Rybicka – publicystka, edukatorka i założycielka Fundacji Żydoteka.

Nabór na stypendia artystyczne UMW

To już 10. nabór na stypendia artystyczne na 6 i 12 miesięcy 2024 r. Wnioskować o wyróżnienia mogą twórcy, przedstawiając swój dorobek i projekt przedsięwzięcia związanego z Wrocławiem w kategoriach: film, literatura, muzyka, taniec, teatr i sztuki wizualne. Autorski zamysł należy opisać, podać cel i zakładane rezultaty, pamiętając, że stypendium nie może być wydane na zakup środków trwałych, dofinansowanie nauki czy podnoszenie kwalifikacji zawodowych. Stypendium to 2500 zł miesięcznie. Wzór wniosku dostępny jest pod adresem: bip.um.wroc.pl/attachments/download/71121. Podpisane wnioski można złożyć w terminie do 2.10.2023 r. w UMW, ul. Zapolskiej 4 (osobiście lub pocztą), przesłać za pomocą platformy ePUAP podpisane profilem zaufanym lub certyfikatem kwalifikowanym.

We wrześniu w Teatrze Współczesnym spektakl będzie grany 4 razy

Безпечний кредит під 2 відсотки на перше житло

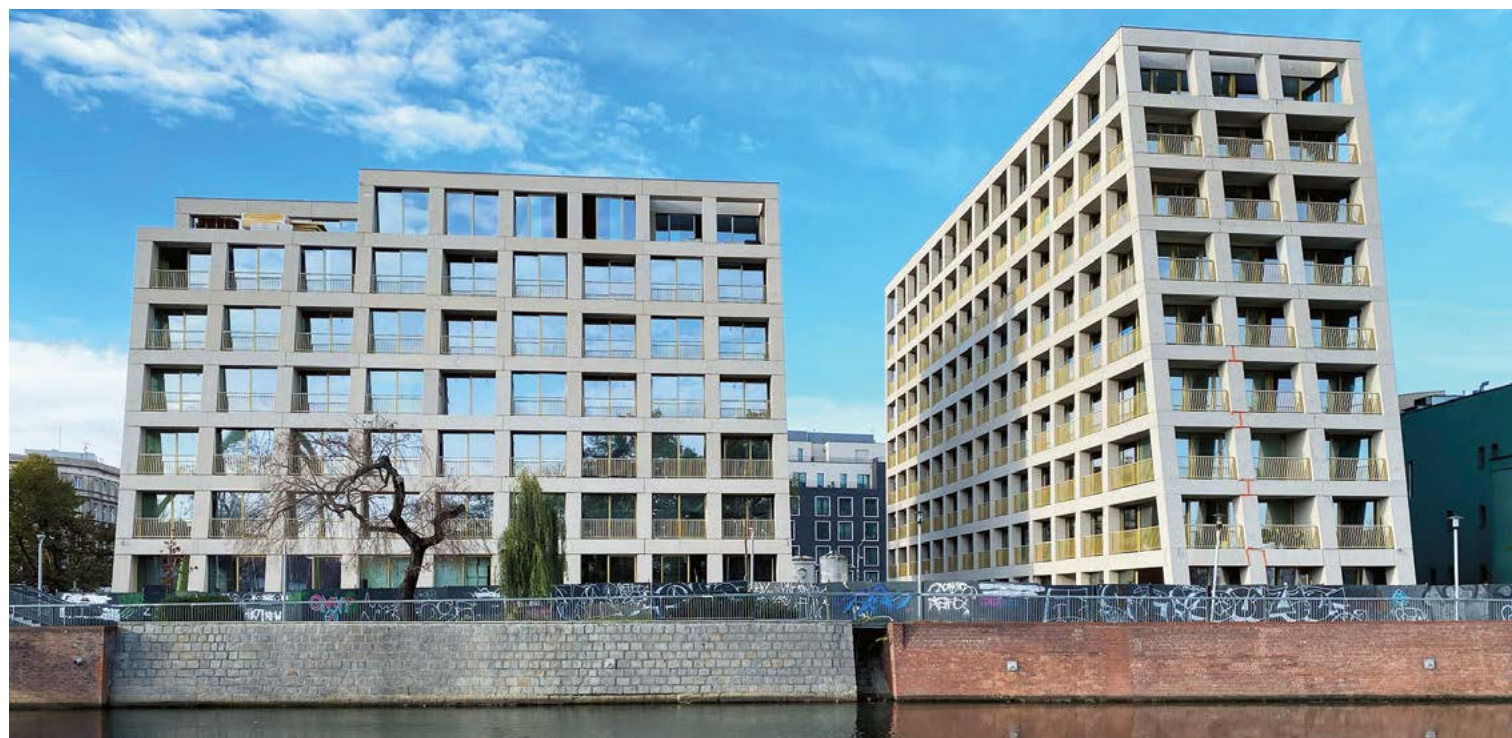
Купівля першого житла є викликом для багатьох людей, в тому числі для молоді. З ростом цін на нерухомість та збільшенням кредитів це часто стає мрією, яку важко здійснити. Саме тому ми підготували програму субсидування житлових кредитів. Кредити доступні також для іноземців, що підтвердять свою кредитоспроможність.

Світлана Кучеренко

Кредит може отримати особа віком до 45 років, яка не має і не мала у власності квартири, будинку або кооперативного права на квартиру чи будинок. У випадку подружньої пари або батьків хоча б однієї спільної дитини, віковий ценз повинен бути виконаний хоча б одним з них.

Яка максимальна сума кредиту?

Максимальна сума кредиту, яку може отримати одна особа, становить 500 000 злотих. У випадку подружньої пари або батьків з дитиною максимальна сума кредиту становить 600 000 злотих. Кредит можна от-

Нові житлові будинки за адресою Дробнера у Вроцлаві. Подібні будівлі підлягають під іпотечний кредит 2 відсотки у Польщі

римати на квартири як на первинному, так і на вторинному ринку. Програма не обмежує ціну за квадратний метр квартири.

Кредит під 2 відсотки без першого внеску

Подаючи заявку на кредит під 2 відсотки, ви також можете скористатися програмою „Житло без власного внеску”. Це озна-

чає, що вам не доведеться нести витрати на мінімальний перший внесок, який вимагає банк.

Додатково можна отримати субсидію на виплату частини кредиту на житло. Це різниця між фіксованою ставкою, визначеною на основі середньої відсоткової ставки за кредитами з фіксованою ставкою в банках-кредиторах, і відсотковою ставкою за кредит від-

повідно до ставки 2 відсотки. Субсидія надається на 10 років.

Укласти договір за державною програмою „2% безпечний кредит” можна до кінця 2027 року, а в деяких випадках – до кінця 2025 року. Мінімальний термін погашення кредиту – це 15 років.

На участь у програмі вже подано 35 тисяч заявок. Натомість підписано близько 3 тисяч кре-

дитних договорів. У зв'язку з великим зацікавленням, як поляків, так і іноземців – розгляд заявок може зайняти місяці. 30 серпня в ефірі Польського радіо Вальдемар Буда зазначив, що програма дешевого іпотечного кредитування в Польщі користується великою популярністю, натомість тривалі терміни розгляду заяв — це тимчасова ситуація, над вирішенням якої вже працюють.

Український Книжковий Клуб у Переході Діалогу

АГАТА ОЛЕНСЬКА

Понад рік тому українські письменниці Анна Дьоміна, Ярослава Литвин і Лариса Рудак, заснували книжковий клуб у Вроцлаві. З вересня український клуб буде проводитись в Переході Діалогу.

Агата Оленська

Участь у книжкових зустрічах дає можливість глибше погрузитися у світ літератури, зустріти однодумців, відкритих для обміну враженнями та рекомендаціями. Спільні обговорення згуртовують нас, допомагаючи краще зрозуміти та проаналізувати прочитане.

Запрошуємо на щомісячні зустрічі о 17:00 за адресою вул.

Świdnicka 19, Przejście Dialogu, де ми будемо знайомитися з різною літературою та обговорювати її.

На старті, 8 вересня, чекає нас світовий бестселер Бел Кауфман „Вгору сходами, що ведуть униз” – найсмійнішу та найзворушливішу книгу про долю молоді вчительки в безсердечній шкільній системі.

Організатори зазначають, що книги можна читати будь-

якою мовою, але обговорення відібраної літератури відбуватиметься українською.

Наступну книгу учасники клубу обирають спільно, шляхом голосування. Зацікавлених також запрошуємо приєднатися до групи клубу у Facebook – „Книжковий клуб Вроцлава”.

Реєстрація не потрібна. Більш детальну інформацію можна знайти на сайті przejsciedialogu.wcrs.pl.

Колега з Переходу вже готова до книжкового клубу

WROMIGRANT
пункт інформації для мігрантів та біженців у Вроцлаві

Безкоштовні консультації,
тренінги та інформаційні зустрічі

Прийди!

Перехід Діалогу,
вул. Świdnicka 19,
Вроцлав

Зателефонуй!

+ 48 735 969 992
+ 48 538 579 555
+ 48 71 772 49 50

Напиши!

wromigrant@wcrs.pl

Вподобай!

[@wromigrant](https://www.facebook.com/wromigrant)

PL / UA / EN / BY / RU

Poznaj historię klubu w Muzeum Śląska

Muzeum Śląska Wrocław oficjalnie otwarte! Nowa przestrzeń na stadionie Tarczyński Arena jest dostępna dla wszystkich od wtorku 5 września. Warto odwiedzić muzeum i przypomnieć sobie sukcesy oraz najważniejsze wydarzenia w historii „Trójkolorowych”.

Bartosz Moch

Ostatnie dni należą do piłkarskiego Śląska. Cztery zwycięstwa z rzędu, pozycja wicelidera tabeli i trzecia najlepsza frekwencja w lidze – średnio 18 757 kibiców na domowych meczach. Moda na Śląsk wraca, więc trudno wyobrazić sobie lepsze okoliczności do inauguracji klubowego muzeum.

W oficjalnym jego otwarciu wzięły udział dwie zasłużone dla WKS-u postacie: Mieczysław Jurecki, kapitan zespołu w latach 1957-1959, czwarty na liście najlepszych strzelców w dziejach klubu i Krzysztof Wołczek, zdobywca mistrzostwa Polski w 2012 r. i wicemistrzostwa Polski w 2011 r.

Ekspozycja składa się nie tylko z historycznych pamiątek i ar-

Na otwarciu pojawił się zasłużony dla WKS-u Mieczysław Jurecki, kapitan zespołu w latach 1957-1959

tefaktów: pucharów, proporców, zdjęć, ale również z multimedii. Zwiedzający będą mogli obejrzeć zapis goli Śląska w europejskich pucharach czy jubileuszowej oprawy meczowej. Każdy będzie miał okazję posłuchać historii opowiedzianych przez uczestników wydarzeń z historii WKS-u: m.in. Sebastiana Mili, Janusza Sybisa, Piotra Celebana czy Mieczysława Jureckiego. Niektórych eksponatów

można nawet dotknąć – goście mogą np. usiąść na oryginalnych krzesłach z Oporowskiej 62.

Do muzeum wchodzi się z poziomu esplanady stadionu – na wysokości wejść do sektorów B i C. Bilet normalny kosztuje 25 zł, ulgowy 15 zł, rodzinny 70 zł. Obowiązuje szereg zniżek: program Nasz Wrocław, Karta Dużej Rodziny i Karta Aglomeracyjna –

wejściówki z rabatami do zakupu tylko na miejscu. Od pon. do pt. muzeum będzie czynne w godz. 10-18, zaś w weekendy – w godz. 11-19. Zwiedzać można indywidualnie lub grupowo. Do wyboru jest opcja odwiedzenia samego muzeum lub w pakiecie ze zwiedzaniem Tarczyński Areny. Bilety można nabyć w Fan Shopie Śląska Wrocław lub przez stronę www.muzeumslaskwroclaw.pl.

Tydzień w skrócie

Kickbokser Fightera Wrocław, **Michał Turyński**, weźmie udział w prestiżowym turnieju K1 Reboot w Yokohamie. Zmierzy się on tam z ósemką najlepszych zawodników na świecie. Zawody odbędą się 10 września. Polak jest mistrzem świata wagi superciężkiej w K1 w federacji King of Kings oraz World Kickboxing Network.

Futboliści **Panthers Wrocław** pokonali w wyjazdowym starciu Fehervar Enthroners aż 35:6. Tym samym ekipa z Dolnego Śląska awansowała do fazy play-off i grona najlepszych sześciu drużyn w rozgrywkach European League of Football. Starcie o półfinał wrocławianie rozegrają 10.09, ich rywalem będzie Stuttgart Surge.

Piłkarski **Śląsk Wrocław** w sobotę o godz. 18 rozegra na stadionie przy ul. Żłotniczej w Jeleniej Górze towarzyski mecz z Karkonoszami. Bilety będzie można kupić od czwartku w recepcji Sport Hotelu, a cała suma z ich sprzedaży przekazana zostanie na wsparcie Centrum Opieki nad Dzieckiem DĄBRÓWKA.

Sparta walczy o finał – kto zastąpi Taia?

Sukces w bólach się rodzi – z takiego założenia muszą wyjść żuźlowcy Betardu Sparty, by wygrać rewanżowe starcie półfinałowe z Apatorem Toruń (Stadion Olimpijski, 10.09, godz. 19.15). We wrocławskiej ekipie może zabraknąć kontuzjowanego Taia Woffindena.

Michał Sałkowski

Pierwsze starcie półfinału zakończyło się wynikiem 45:45. Biegi nominowane miały jednak jednego bohatera – Bartłomieja Kowal-

ski wykręcił w nich 5 ze swoich 12 punktów dla wrocławian i sprawił, że kwestia awansu do finału jest otwarta w dwie strony. Sparta pojedzie w nim jednak najpewniej bez trzykrotnego mistrza świata –

Taia Woffindena, który w czwartym biegu zawodów Grand Prix w Cardiff po upadku i uderzeniu w tor złamał kość śródreżca.

– Brak Brytyjczyka mocno zmienia sytuację przed rewanżem. Rezultat z Torunia, pomimo straconej przewagi z początku spotkania, stawiał Betard Spartę w komfortowej sytuacji. Teraz jednak zabraknie zawodnika, który w trzech starciach tegorocznych play-offów wykręcił najlepszą średnią biegopunktową w drużynie. Za Woffindena nie można stosować „zastępstwa zawodnika”, więc pozostała czwórka seniorów, a także Bartłomiej Kowalski musi odjechać w niedzielę dobre zawody, aby ekipa Dariusza Śledzia znalazła się w finale – mówi żuźlowy ekspert Bartosz Rabenda z portalu po-bandzie.com.pl.

No to pospekulujmy, kto konkretnie może wejść w buty Taj-

skiego? – Spodziewać się można, że będą to Artiom Łaguta lub Daniel Bewley. Kibice Sparty od wielu tygodni liczą na przebudzenie Macieja Janowskiego, ale ten kryzys wydaje się być już zbyt poważny. A Rosjanin z polskim paszportem oraz drugi z Brytyjczyków notowali już w tym roku perfekcyjne występy na Stadionie Olimpijskim – zakłada Bartosz Rabenda.

Z drugiej strony popularny Magic w poniedziałek przypieczętował srebrny medal Indywidualnych Mistrzostw Polski. To już jego ósmy krążek w IMP. A w dodatkowym biegu, rozstrzygającym o drugim stopniu podium, pokonał Patryka Dudka z Apatora Toruń.

Pierwsze spotkania finałowe oraz starcie o 3. miejsce odbędą się już 17 września.

Złamana ręka wykluczy Taia Woffindena z Betardu Sparty z biegu decydującego o awansie do finału PGE Ekstraligi

WYDARZENIA SPORTOWE

żużel

PGE Ekstraliga (półfinał), 10.09, Stadion Olimpijski, **Betard Sparta Wrocław – FOR NATURE SOLUTIONS KS Apator Toruń** (Canal+ Sport5)

piłka nożna

PKO Bank Polski Ekstraklasa (8. kolejka), 15.09, godz. 18, Stadion Cracovii, **Puszcza Niepołomice – Śląsk Wrocław** (Canal+ Sport3)

futbol amerykański

European League of Football (playoffs – runda dzikich kart), 10.09, godz. 14, GAZI-Stadion auf der Waldau, **Stuttgart Surge – Panthers Wrocław** (Polsat Sport News)

Festiwal Smaków Świata na placu Nowy Targ 8-10.09

To wydarzenie gastronomiczne dla miłośników podróży kulinarnych. Podczas festiwalu będziemy mieli okazję skosztować smaków z różnych regionów świata, poznać się z tradycyjnymi potrawami i poznać kulturę, która je tworzy. Będzie wyjątkową okazją, aby spróbować czegoś nowego, coś, co z pewnością pobudzi nasze zmysły zapachu i smaku. W tym samym

czasie i tym samym miejscu odbędą się również dwa inne wydarzenia: Festiwal Azjatycki i Festiwal Piwa, Wina i Trunków Rzemieślniczych. To prawdziwa uczta dla zmysłów! Imprezy odbędą się w piątek w godz. 15-21, w sobotę w godz. 12-21, w niedzielę w godz. 12-18. Każde z wydarzeń to doskonała okazja, by naładować się pozytywną energią, spróbować nowych smaków i spotkać się z ludźmi o podobnych zainteresowaniach. Wstęp jest wolny.

Bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia

Numer ratunkowy: **112**
Pogotowie Ratunkowe: **999**
Policja: **997**
Straż Pożarna: **998**
Straż Miejska: **986**
Centrum Powiadamiania Ratunkowego WOPR (nr ratunkowy nad wodą): **601 100 100**
Centrum Zarządzania Kryzysowego: **71 770 22 22**

Telefony awaryjne

(bezpłatne, czynne całą dobę)
Pogotowie energetyczne: **991**
Pogotowie gazowe: **992**
Pogotowie ciepłownicze: **993**
Pogotowie wodno-kanalizacyjne: **994**

Infolinie

Centrum Informacji Turystycznej: **71 344 31 11** (pn.-pt. 9.00-19.00)
Punkt Informacji dla Obcokrajowców: **71 772 49 50** (pn.-pt. 9.00-16.00)
Wsparcie osób z niepełnosprawnościami: **71 777 89 61** (Biuro Wrocław Bez Barier, pn.-pt. 7.45-15.45)
Infolinia Urzędu Miejskiego Wrocławia: **71 777 77 77** (pn.-pt. 8.00-18.00)

Ważne telefony – inne

Zgłoś dym ze spalania odpadów: **986** (całodobowo) lub **71 310 06 46** (pn.-pt. 7.00-14.00)
Zgłoś chore lub ranne dzikie zwierzę: **71 770 22 22** (całodobowo) lub **71 799 67 00** (pn.-pt. 7.45-15.45)
Zgłoś niebezpiecznego psa lub kota: **986** (całodobowo) lub **71 362 56 74** (pn., śr., czw., pt. 9.00-16.30, wt. 9.00-18.30, sb., nd. 9.00-15.00)
Zgłoś awarię do ZDiUM: **71 376 00 22, 19501** (całodobowo)
Centrum Obsługi Klienta MPWiK: **71 34 09 655** (pn.-pt. 8.00-15.00, śr. 8.00-17.00)
Biuro Obsługi Pasażera MPK: **71 30 85 030** (pn.-pt. 7.00-21.00)
Miejskie Biuro Rzeczy Znalezionych: **71 376 08 96** (pn.-pt. 8.00-14.00, śr. 8.30-16.00)
Miejski Rzecznik Konsumentów: **71 777 79 02** (pn.-pt. 7.45-15.45)
Taxi Senior: **794 123 124**
Telefon Zaufania MOPS: **512 198 939**

Napisz do nas!

REDAKCJA
pl. Solny 14, 50-062, Wrocław,
www.wroclaw.pl,
e-mail: biuletyn@araw.pl

Redaktor naczelna
Anna Aleksandrowicz

Redaktor wydania
Anna Aleksandrowicz

DRUK

AGORA
ul. Daniszewska 27
03-230 Warszawa

WYDAWCA
Gmina Wrocław

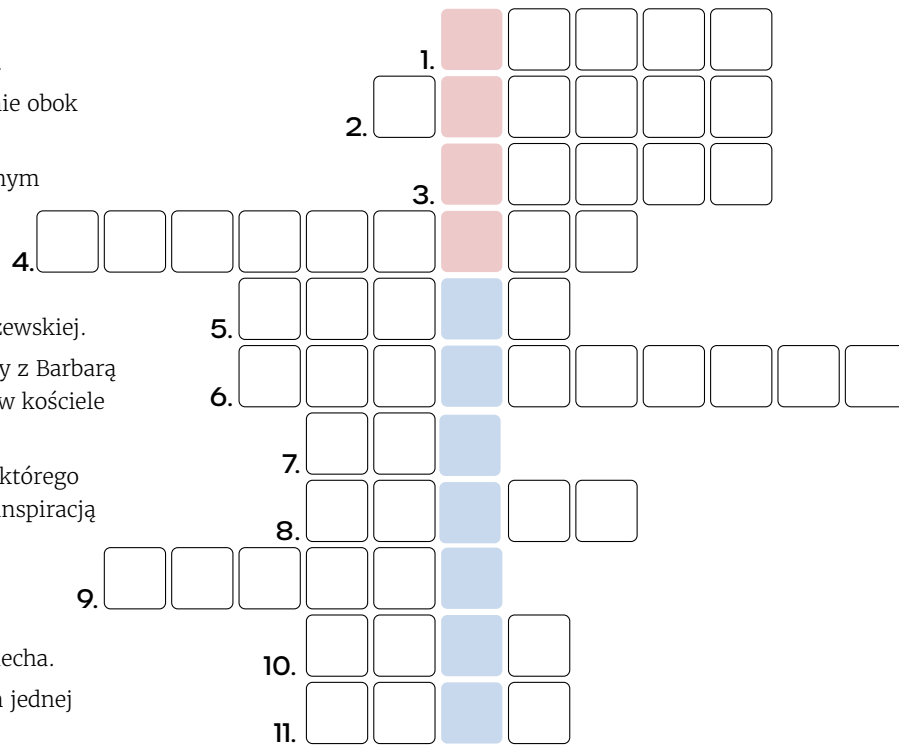
VI Memoriał Adama Wójcika 12-13.09 w Hali Orbita

Tegoroczna obsada memoriału jest najsilniejszą z dotychczasowych – w zmaganiach wezmą udział WKS Śląsk Wrocław (wice mistrz Polski), Hapoel Tel Awiw (wice mistrz Izraela), BC Prometey (półfinalista EuroCupu) i King Szczecin (mistrz Polski). Dla trenerów i zawodników wydarzenie będzie znakomitą szansą do sprawdzenia formy przed rozpo-

częciem rozgrywek, a dla kibiców WKS-u pierwszą możliwością, by na żywo zobaczyć nowy zespół Śląska. Memoriał Adama Wójcika to jednak przede wszystkim okazja, by wspomnieć tego wybitnego zawodnika reprezentacji Polski i Śląska Wrocław. Bilety w cenie 100 zł (jeden dzień) i 150 zł (dwa dni) – VIP, odpowiednio 30 i 50 zł – I kat. oraz 20 i 30 zł – II kat. można kupić w serwisie abilet.pl. Szczegóły na stronie wks-slask.eu.

KRZYŻÓWKA NUMERU 147

- Jest nim ołów, używany przy robieniu witraży.
- Świecki budynek gotycki z herbami miasta w oknach.
- Przypominają ją do złudzenia szklane kule w fontannie obok katedry św. Marii Magdaleny.
- Wezwanie gotyckiego kościoła z niebieskim i czerwonym obramowaniem ogromnego okna witrażowego na fasadzie.
- Kolor inaczej to ...
- Popularna nazwa „studenckiego” kościoła przy ul. Szewskiej.
- Pierwszy człon nazwiska wrocławskiego artysty, który z Barbarą Idzikowską zaprojektował witraż z Janem Pawłem II w kościele św. Elżbiety.
- Najwybitniejszy niemiecki artysta okresu renesansu, którego rysunek pt. „Madonna karmiąca dzieciątko” stał się inspiracją dla wypełnienia okna w refektarzu Ossolineum.
- Ornament architektoniczny występujący często w gotyckich oknach.
- Kwiat, który widać na witrażach w kościele św. Wojciecha.
- Pół lew, pół orzeł – widoczny na fasadzie i na oknach jednej z kamienic w Rynku.

Aby wygrać jedną z trzech nagród, wystarczy wysłać hasło z krzyżówki SMS-em pod numer **664 072 606**. Koszt jednego SMS-a wg

taryfy operatora. W treści należy wpisać numer biuletynu i po kropce prawidłową odpowiedź. W tym numerze będzie to **147.HA-SŁO** (słowo HA-SŁO należy zastąpić rozwiązaniem krzyżówki). Na odpowiedzi czekamy

do **13 września 2023 r. do godz. 20**. Trzech zwycięzców wylosujemy zgodnie z regulaminem spośród autorów prawidłowych odpowiedzi do **20 września** br. Skontaktujemy się z nimi w ciągu trzech dni roboczych z numeru telefonu 71 776 71 00. **UWAGA!** Według regulaminu nagrodę można wygrać raz na 12 miesięcy. W tym wydaniu do zdobycia są: bluza z herbem, worko-

plecak, bidon i torba płócienna oraz dodatkowo przewodnik „Szklana mapa Wrocławia” do każdej nagrody. Zwycięzcy z nr. 144 (hasło: Gwiazdy czytają) to: pani Zuzanna, pan Dżanis i pani Jadwiga. Gratulujemy!

➤ **Regulamin i RODO**
www.wroclaw.pl/biuletyn/#konkurs